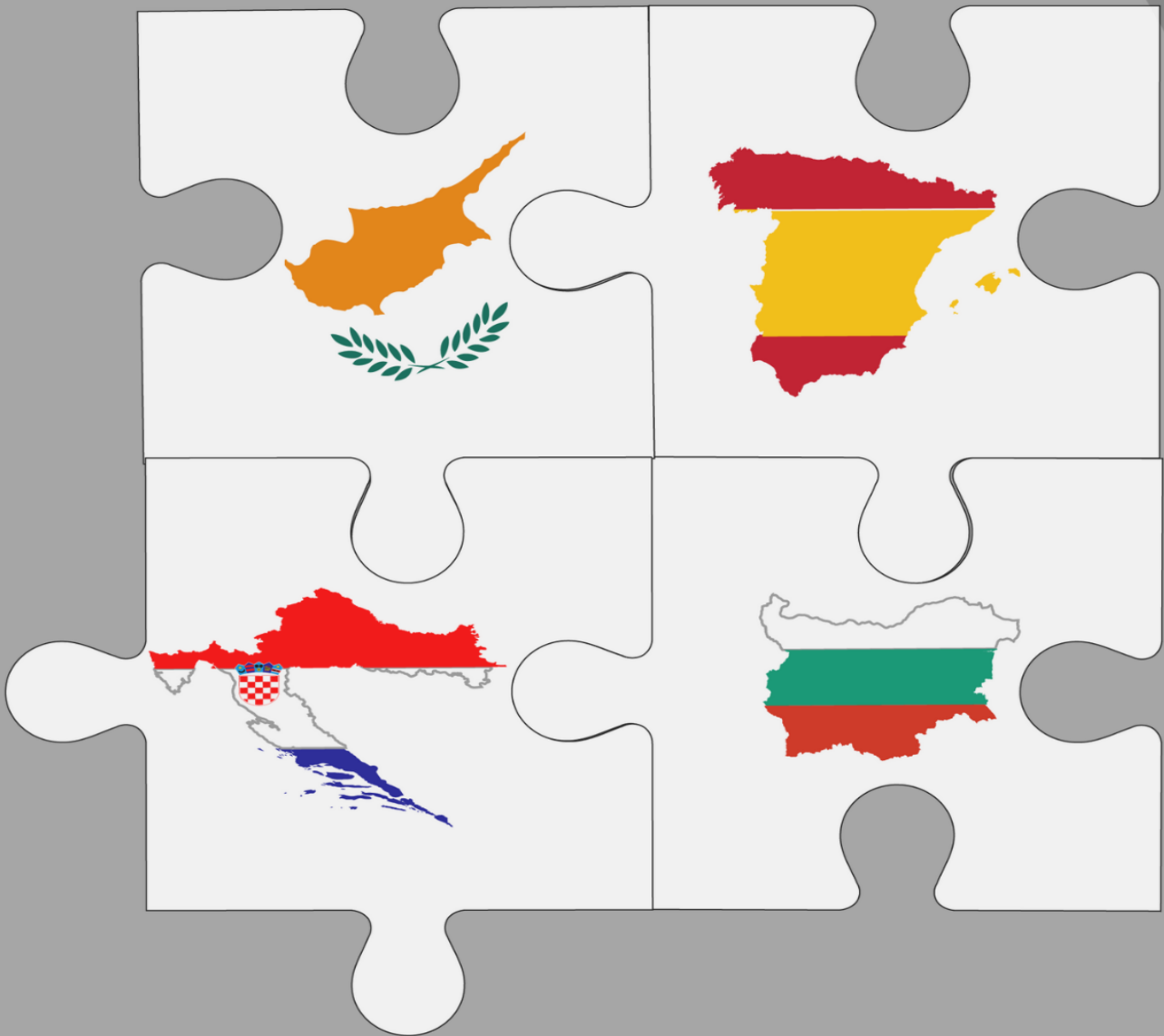

Съфинансирано от
Европейския съюз

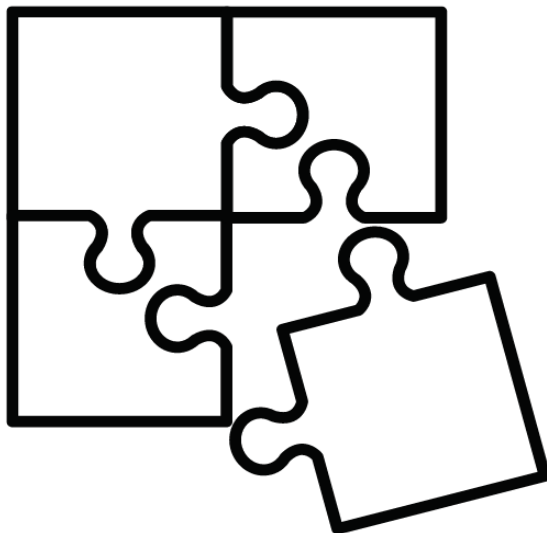
TC4SEE

Електронно ръководство
за бягство от социалното
изключване

Съдържание

Глава 1.....	2
За проекта и партньорите.....	2
Глава 2.....	7
Състояние на техниката.....	7
Младежи с увреждания: факти и данни.....	7
Възможности и добри практики в страните партньори	13
организации.....	14
проекти.....	26
Глава 3.....	42
ВИЖТЕ набор от инструменти.....	42
Библиография.....	76

Глава 1

За проекта и партньорите

В рамките на стратегията на Европейския съюз за работни места и интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж Европа 2020, „Програмата за нови умения и работни места“, насочена към повишаване на нивата на заетост и активност, засяга въпроса за изключително ниските нива на заетост и активност на хората с увреждания. и „капанът за ползи“, който е частично отговорен за това. През 2012 г. Европейският икономически и социален комитет изготви становище относно младите хора с увреждания, където приобщаващото образование, разумното приспособяване при наемане на работа, стимулите за работодателите да наемат млади хора с увреждания, достъпността (включително достъпността на нови технологии и уебсайтове) бяха признати за решаващи за засилване на участието на младежи с увреждания в Европа.

Целите на проекта TC4SEE са:

Да насърчава и развива иновативни методи на НФО, които се занимават с приобщаване, справедливост, високи постижения, креативност, разнообразие в образованието и младежта.

Да се установи и развие транснационално сътрудничество в работата с младежи в неравностойно положение с цел обмен на знания, информация и ресурси за иновации в такава младежка работа.

Да използва дигитални инструменти, ресурси и креативни методологии, за да иновира учебните процеси и да повиши качеството им, така че да отговарят на нуждите на конкретната целева група.

Основните целеви групи на този проект са организации и младежки практики, работещи в областта на неформалното образование и младежта, по-специално тези, които работят с младежи в най-неравностойно положение като: младежи с физически увреждания, младежи с увредено зрение, младежи със слепота, младежи с обучителни разстройства и NEET's.

Непреките целеви групи на проекта са младежи с увреждания и с по-малко възможности в цяла Европа, особено тези в Хърватия, Кипър, България и Испания, които могат да се възползват от резултатите от този проект.

Основният резултат от проекта е разработеният инструментариум SEE, наличен и във формат на аудиокнига, така че младежите с увредено зрение или слепота да могат да го използват.

Той представя колекция от добри практики в младежката работа с младежи с увреждания по отношение на развитието на техните умения и компетенции и включването им в младежки дейности. Електронният инструментариум също така представя резултатите от изследване на състоянието, възможностите и пречките пред включването на младежи с увреждания в младежки работни дейности и програми за НФО.

И накрая, електронният набор от инструменти представя глава за иновативни и креативни НФО дейности, базирани на методологии тип игри, които имат за цел да ангажират, овластят и свържат младежи с увреждания с техните връстници.

Координаторът

Окръжната асоциация на слепите хора в Сплит (Хърватия) е неправителствена организация с нестопанска цел за хора с увреждания. SABPS участва активно в разработването и изпълнението на проекти в местна, национална и международна сфера, които са пряко насочени към личностното и професионално развитие на незрящите хора. Сдружението е създадено с цел да работи за общото и обществено благо на незрящите хора. Нашата мисия е да насърчаваме, развиваме и подобряваме статута на незрящите хора в местната общност. Ние работим за защита на техните права и интереси като основни човешки права, особено: достойнство, равенство, недискриминация, достъпност и социално включване. Основната цел на Асоциацията е да допринесе за създаването на равнопоставено общество чрез насърчаване на правата на човека, прилагане на антидискриминационни политики и организиране на обществени дейности за постигане на индивидуално разбиране, приемане и уважение към различията на хората с увреждания, особено незрящите.

Уебсайт: <https://www.udrugaslijepih.hr/>

Фейсбук: <https://www.facebook.com/udrugaslijepihsplit>

Партньорите

Citizens In Power (CIP) е независима неправителствена организация с нестопанска цел от Кипър. CIP представлява една от водещите организации в Кипър в областта на глобалното образование, социалните иновации, демократичния диалог, предприемачеството, STEM и устойчивия растеж. За да постигне тези цели, CIP установи текущо сътрудничество с водещи университети, неправителствени организации и изследователски институции в Кипър и в чужбина, особено за разработване на иновативни проекти и международни обучения или семинари, както и внедряване на педагогически и образователни материали чрез използване предимно на уеб платформи и други технологични иновации.

Уебсайт: <https://www.citizensinpower.org/>

Фейсбук: <https://www.facebook.com/citizensinpower>

ASSOCIATION WALKTOGETHER
B U L G A R I A

Асоциация WalkTogether (WT) е създадена през 2013 г. в България, за да служи като обучаваща организация, която обединява обучители, младежи и възрастни обучаеми, социални работници, хора който създават политики за младежи, експерти и доброволци с различни нива на компетентност, които да участват активно в създаването на граждански дейности с европейско измерение и с ползи за местната общност. Фокусът на WT е:

Преподаване, учене, преживяване чрез неформално образование и базирано на методологии за неформално обучение;

Признание на неформалното образование и младежката работа от обществото и държавата;

Засилване на личностното и професионалното развитие на младите хора чрез дейности за неформална и неофициална мобилност с учене (развиване на умения и компетенции за подобряване на възможностите за заетост, особено за хора с по-малко възможности).

Насърчаване на приобщаването и многообразието, междукултурния диалог и ценностите на солидарността, равните възможности и човешките права сред младите хора в Европа.

Подпомагане на развитието на професионални мрежи в цяла Европа в различни програми на ЕС.

Включване хора с по-малко възможности (културни, географски, социални пречки) в мултикултурни дейности.

Фейсбук: <https://www.facebook.com/associationwalktogether>

Instagram: https://www.instagram.com/walktogether_bulgaria/

Асоциацията „Европа 2020“ е основана през април 2014 г. в Пуенте Генил, Кордоба в Испания и възниква като отговор на различни недостатъци, които възприемаме във връзка с познанията на младите жители на Андалусия за техните възможности в Европа. Нашият опит обаче датира много по-рано с програмите „Младежта 2000 – 2006“ и „Младежта в действие“ 2007 – 2013.

Нашите цели

Насърчаване и стимулиране на програми за младежта, обучение, образование, култура, спорт и участие в Европейския съюз и в обществения живот на местността.

Насърчаване на общностен дух и интеграция, както и насърчаване на познаването на европейската култура сред младите хора.

Насърчаване на международната мобилност.

Насърчаване на инициативи и местни източници на заетост. Чрез дейности в областта на неформалното образование, свободното и свободното време.

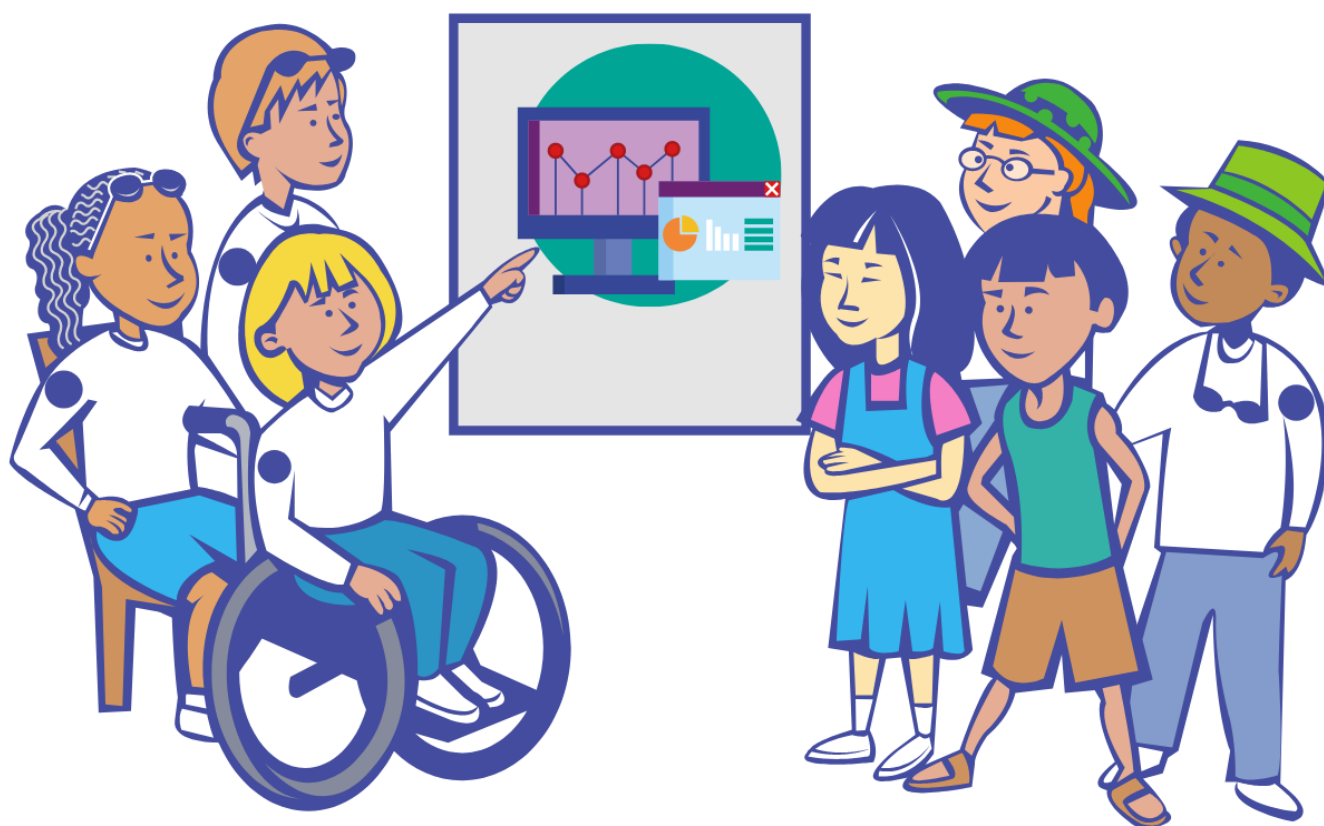
Уебсайт: <http://www.aeuropa2020.com/>

Фейсбук: <https://www.facebook.com/aeuropa2020>

Глава 2

Състояние на техниката

Младежи с увреждания: факти и данни

Според Световната здравна организация около 10% от децата и младите хора в света, около 200 милиона, имат сетивни, интелектуални или психични увреждания. Оценките показват, че има между 180 и 220 милиона младежи с увреждания по света и почти 80% от тях живеят в развиващите се страни (Groce, 2003; Roggero, Tarricone, Nicoli & Mangiaterra, 2005; United Nations 1990). Според информационния лист на ООН за младежите с увреждания, младите жени и мъже с увреждания обикновено са изправени пред по-голяма дискриминация и сериозни социални, икономически и граждански различия в сравнение с тези без увреждания, дори в развитите страни. За много млади хора с увреждания изключването, изолацията и малтретирането, както и липсата на образователни и икономически възможности са ежедневни преживявания. Младежите с увреждания са сред най-маргинализираните и най-бедните младежи в света, чиито основни права не се спазват добре и за които пълното приемане от обществото често е недостижимо (Институт Бъртън Блат, информационна брошура на ООН за младежта с увреждания, 2010 г.). Младите хора с увреждания са изправени пред много повече предизвикателства, отколкото техните връстници без увреждания. Те често се сблъскват с предразсъдъци и/или негативни нагласи, които възпрепятстват тяхното участие, самоопределяне и включване в обществото.

Въпреки че хората с увреждания са най-голямото малцинство в Европа, важно е да споменем, че няма надеждна статистика за броя на младежите с увреждания в Европа, отчасти защото младежите с увреждания като група не са съвсем видими в политическия и изследователския дневен ред, и отчасти поради причината, че общата статистика за уврежданията варира в зависимост от различното разбиране на уврежданията в отделните държави.

По време на проучването, извършено от партньорите по този проект, ние разпознахме същите проблеми на национално изследователско ниво, където данните и цифрите за някои от страните партньори бяха невъзможни за намиране. Това изисква реакция на заинтересованите страни и лицата, вземащи решения, за да покажат колко уместни са тези въпроси и да осигурят основата за работата на експертите, за да допринесат за социалното включване на младежката група в най-неравностойно положение и на най-голямата маргинализирана група в нашето общество.

ХЪРВАТИЯ

Според последните налични данни (Хърватски институт за обществено здраве CNIP от 3 май 2019 г.) в Република Хърватия са регистрирани 511 281 лица с увреждания. От посочения общ брой 27092 от тях са регистрирани като лица със зрителни увреждания, което прави дял от 5,3% от общия брой на хората с увреждания. Повече от половината (14321) от регистрираните със зрителни увреждания са с диагноза "зрителни увреждания и слепота".

От същия източник на информация стигаме до данните, че в района на Сплитско-Далматинската област живеят 51 009 хора с увреждания, приблизително 10%. Със зрителни увреждания са регистрирани 2882 от тях, което прави дял от 5,6% или може да се каже разпространение от 6 души на 1000 жители. В нашата област повече от половината регистрирани лица със зрителни увреждания (1606) са с диагноза „зрителни нарушения и слепота“.

Що се отнася до младите хора с увреждания на възраст 18-30 години, 45 676 са регистрирани в Република Хърватия (източник на CNIPH на 25 януари 2022 г.). От този брой почти 10% са от Сплитско-Далматинска област, 4951.

Благодарение на данните, предоставени ни от КНИОЗ, ние имаме актуалния брой хора, които съставляват нашата целева група, млади хора със зрителни увреждания. На държавно ниво те са 1618. Приблизително 12% от младите хора със зрителни увреждания живеят в района на нашата Сплитско-Далматинска област, 199 от тях. В регистъра на членовете на Окръжната асоциация на слепите Сплит са регистрирани 19, т.е. 10%.

Положението на младите хора с увреждания в Хърватия е толкова предизвикателно, колкото и във всяка друга страна. За да разбере предоставените възможности, човек трябва да осъзнае пречките, които идват с тях. Първо, образователните системи не са оборудвани за приобщаване и улесняване на знанията на деца с увреждания. От детски градини до висше образование, родителите се борят да осигурят основно образование на децата си. Специфичните увреждания изискват специфични методи за включване в образованието, да не говорим за неформални програми. За младежи с физически увреждания в движението и тези с умствени предизвикателства редовните официални образователни програми позволяват включването им чрез промяна на съществуващите учебни програми. И все пак успехът на тези методи се поставя под съмнение от родители, учители, експерти и политици.

Що се отнася до младежите със слепота, те са една от групите с най-голямо предизвикателство да бъдат включени в подобни програми, като се има предвид, че формалните и неформалните образователни програми в Хърватия се фокусират главно върху визуални методи за улесняване, които не могат да включат младежи със слепота.

Въпреки това, благодарение на малцинство от доставчици на образование, неправителствени организации и асоциации има проекти и инициативи, които предоставят възможности за образование и заетост на хора с увреждания като слепота в Хърватия.

ИСПАНИЯ

Имайки предвид „младите“ хора на възраст между 15 и 30 години, тази група представлява 22,23% от испанското население (8 855 000 млади хора). Като се има предвид териториалното разпределение на споменатото население, трябва да се отбележи, че трима от петима млади хора (58%) живеят в четири автономни области: Андалусия (20%), Каталуния (15%), Мадрид (13%) и Валенсия (10). %. 67% живеят в градски населени места (над 10 000 жители), 16% в междинни центрове и 17% в селски центрове с по-малко от 2000 жители.

Според Държавната база данни на хората с увреждания през 2019 г. са оценени 250 163 младежи. От тях 67,95% са с призната степен над 33%. По пол 60% от тези хора са мъже в сравнение с 40% жени, което в сравнение с

демографските данни, изложени от предишния източник, показва недостатъчно представителство на жените в оценителските услуги. По видове увреждания най-висок е процентът на умствената изостаналост и психичните разстройства (44,6%), което показва силна тенденция към нарастване на разпространението на този вид увреждане.

При разглеждането на вида увреждане младите хора посочват като основни ограничения тези, свързани с напускането на дома (59%); развлекателни дейности (55%) и достъп до подходяща работа (33%). Тези проценти варират, в зависимост от пола. По този начин жените с увреждания изпитват ограничения в по-голяма степен от мъжете с увреждания за контакт и социална подкрепа (71% срещу 29%), за излизане от дома (62% срещу 38%) и за използване на транспортни средства (60% срещу 40%). Напротив, има по-висок процент мъже с увреждания, които изпитват ограничения в достъпа до подходяща работа (56% от мъжете срещу 44% от жените) или които се чувстват ограничени при придвижване в градската среда (53% срещу 47%) .

Съдейки по работите, които изучаваме, от различни части на Испания, авторите не проявяват особен интерес към включване в други области, свързани с младежката работа, свободното време и неформалното образование. Според оценките на разработените мерки за включване в образователната сфера на младежи с увреждания обаче не изглежда мерките да са постигнали желаните ефекти.

По този начин обикновено откриваме следните пречки пред включването на млади хора с увреждания в младежката работа и в неформалното образование.

Въпреки това, както вече беше отбелязано, все още има много фактори на околната среда, които ограничават участието на хората с увреждания, на които трябва да се обърне внимание. Сред тях са:

1. Неадекватни политики и регулации. Дизайнът на политиката не винаги отчита нуждите на хората с увреждания или понякога съществуващите политики и разпоредби не се прилагат.
2. Негативни нагласи. Мненията и предразсъдъците са пречки, например когато работниците не виждат откъд увреждането; младежките работници не признават стойността на обучението на деца с увреждания; работодателите дискриминират хората с увреждания, а членовете на семейството очакват много малко от своите роднини с увреждания.
3. Непредоставяне на услуги. Хората с увреждания са особено уязвими към недостатъци в услуги като здравеопазване, рехабилитация или подкрепа и помощ.
4. Проблеми с предоставянето на услуги. Качеството и адекватността на услугите за хората с увреждания се влияят от проблеми като лоша координация между услугите, недостатъчен персонал и неадекватни умения и обучение на персонала.

5. Недостатъчно финансиране. Ресурсите, разпределени за изпълнението на политики и планове, често са недостатъчни. В стратегическите документи за намаляване на бедността, например, понякога се споменава увреждане, но не се предоставят финансови средства за справяне с него.

6. Липса на достъпност. Сградите (включително обществените пространства), транспортните системи и информацията често са недостъпни. Липсата на достъп до транспорт е един от факторите, които най-често обезсърчава хората с увреждания да търсят работа или им пречи да получат здравни грижи. В много случаи комуникационните нужди на хората с увреждания също не са адресирани. Информацията често не е налична в достъпни формати, което не позволява на хората с увреждания достъп до основни ИКТ, като телефони или телевизори.

7. Липса на консултации и участие. В много случаи хората с увреждания са изключени от процеса на вземане на решения по въпроси, които пряко засягат живота им.

8. Липса на данни и доказателства. Липсата на строги и сравними данни за уврежданията и доказателства за успешни програми често възпрепятства разбирането и действието.

БЪЛГАРИЯ

Общата статистика за броя на хората с увреждания в България определя 460 000 лица с трайни увреждания. Според плана за действие на Агенцията за хората с увреждания за 2021 г. (Списък от Свилен Пенков и подписан от Георги Гьоков – министър на заетостта и социалната политика), техният профил е разнообразен: 25% са с най-висока степен на увреждане (1-ва група) ; 38% са 2-ра група и 37% са с леки увреждания (3-та група). Интересното е, че броят на жените (56%) с увреждания в България е по-висок от този на мъжете (44%), също така броят на хората с увреждания в отдалечените райони е по-голям в сравнение с по-големите градове според последното преброяване, както и това се дължи на демографската криза в страната.

Заради COVID 19 напредъкът от 2019 г. и 2020 г. е загубен и хората с тежки увреждания са оставени на заден план. Съществува съмнение относно коректността на данните, поради възможността на гражданите да се преброят и второ, голяма част от хората избират да ползват и получават помощи от държавните институции.

Предизвикателствата пред образованието в България са свързани с недостига на специалисти за работа с деца и ученици, съобразно различните видове специални образователни потребности, особено в отдалечените и малки населени места, както и осигуряване на своевременно и непрекъснато обучение и обучение на педагогически специалисти за работа с деца и ученици със специални образователни потребности. Част от проблема е

свързан с липсата на възможности за осигуряване на достъпна архитектурна среда за деца и ученици със специални образователни потребности в детските градини, училищата и обслужващите звена, недостатъчната екипност и партньорство с родителите и осигурителните институции на подкрепяща среда в детските градини и училища. Физическият достъп до училища и транспорт, както и достъпът до технически средства са проблеми, които трябва да бъдат решени. За да бъдат резултатите ефективни, приобщаващото образование изисква инвестиции в изграждането на сгради без архитектурни бариери. Изисква се и подходящо обучение на учители, за да се осигури обща или допълнителна подкрепа за личностното развитие на деца и ученици със специални образователни потребности. Разработване на индивидуални учебни програми, в които децата и учениците със специални образователни потребности да получат повече внимание и са необходими подходящи грижи. Има няколко посочени пречки по отношение на предоставянето на възможности за НФО:

Повечето неправителствени организации не разполагат с достъпни инфраструктури и технологии за подпомагане за да подпомогнат за приобщаването на млади хора с увреждания;

Повечето НПО се интересуват от включване на млади хора със затруднения във възможностите за неформално учене, доброволчество и дейности за свободното време, като същевременно имат предвид, че се нуждаят от финансиране и обучение на персонала за това;

Повечето НПО се нуждаят от обучителни материали, съдържащи: методи, дейности и насоки за повишаване на достъпността на вашите проекти;

Повечето хора смятат, че трябва да направят много промени и да се адаптират по отношение на достъпността и услугите, които получават от институции и неправителствени организации.

КИПЪР

Най-предизвикателната част от това изследване беше събирането на изследвания и научни данни в Кипър. Според доклада „Европейски семестър 2017/2018 фиш за страната относно уврежданията“, разработен от Катерина Мавру и Анастасия Лиасиду и сравнителните данни на Академичната мрежа на европейските експерти по увреждания (ANED), въпреки известен напредък в насърчаването на правата на хората с увреждания в заетостта, социалното включване (намаляване на бедността) и образование, има много въпроси, които трябва да бъдат решени, ако Кипър иска да изпълни правните си задължения като страна по КПХУ на ООН. В доклада на Заключителните бележки и препоръки от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания (април 2017 г.) се посочват редица проблемни политики и практики в Кипър, включително тези, специфични за заетостта, образованието и социалното включване. Въпрос, който поражда сериозни опасения, е липсата на национални данни за уврежданията. Според доклада

това е проява на ниския приоритет, даден на проблемите с уврежданията в контекста на Кипър, и много политически инициативи, насочени към нуждите на уязвимите групи хора, не включват или не се отнасят конкретно до хората с увреждания. Дори когато има налични данни, те често се основават на много ограничени извадки и в резултат на това валидността на данните е значително подкопана. Нашите изследователи потвърдиха тези предизвикателства и поради това не можахме да предоставят статистически данни за хората с увреждания в Кипър.

В Конституцията на Република Кипър има множество препратки към всички кипърци в двете конституционно установени общности - кипърската гръцка и кипърската турска общност. Очевидно е, че тези препратки засягат младите хора и засягат всички основни права и свободи, напр. правото на образование в член 20. Въпреки това, няма споменаване на „млади хора“ или „младежи“. Кое е допълнително предизвикателство, когато става въпрос за събиране на подходящи и надеждни данни.

По отношение на националното законодателство относно младежта, термините „младежи“ и „млади хора“ са изрично посочени в Закона за младежкия съвет 33(1)/94, който беше приет от Камарата на представителите през април 1994 г. и създаде Младежкия Съвет на Кипър.

Националната стратегия за младежта 2017-2020 г., описана в член 1 по-горе, поставя възрастовия диапазон от 14 до 35 години за своята целева група. Въпреки че не е законово обоснован, той беше одобрен и приет от министерски съвет през 2017 г., „привеждайки в действие правителствения план за овластяване на младите хора“, както беше точно посочено от президента на Кипър, г-н Никос Анастасиадес.

Възможности и добри практики в страните партньори

След като събраха статистическите данни и показаха липсата на информация и практическо приложение на съществуващите политики, както и огромното значение на социално приобщаващите инициативи, насочени към младите хора с увреждания, партньорите по този проект проучиха подходящи възможности за млади хора с увреждания във всяка от страните партньори. Те включват организации и съоръжения, насочени към предоставяне на услуги за конкретната целева група и допълнително проекти и инициативи, които сме избрали добри практики, които подобряват включването им в социалните въпроси, образованието и заетостта. Някои от тези добри

практики са разработени от самите партньори по време на тяхната работа в секторите на образованието и социалните услуги.

Организации

Хърватия

SOIH е основната организация, която обединява асоциации на хора с увреждания в Хърватия. Организацията включва 15 национални асоциации като мрежа от семинари за защита в цяла Хърватия, която допълнително включва над 250 местни асоциации на хора с всички видове увреждания в Хърватия.

<https://www.soih.hr/>

Що се отнася до хората със зрителни увреждания, има само 1 държавна институция за формално обучение на незрящи хора. Това е центърът за образование Винко Бек, който се намира в столицата Загреб. В Центъра се предлагат програми за основно и средно образование за незрящи и психосоциална рехабилитация.

Началното образование продължава колкото основно образование в Хърватия, 8 години. Центърът осигурява настаняване и грижи за студенти, идващи от други градове.

Що се отнася до средното образование, в момента в Центъра се предлагат 3 програми:

1. Бизнес секретар (студентите се обучават да извършват всички административни и секретарски дейности във фирми и държавни институции – комуникация с клиенти, използване на средства и средства за офис комуникация, особено компютри със специално оборудване за незрящи и слабовиждащи).
2. Телефонен оператор (учениците придобиват високофункционални знания и умения - познания за трафика, позицията и ролята на телекомуникациите, овладяват уменията и техниките за телефония и компютърен набор и основите на работа в контактни центрове)
3. Администратор (студентите се обучават за стандартна офис работа)

В допълнение към Центъра Винко Бек, в Хърватия има друга обществена институция за социални грижи за слепи и слабовиждащи, Центърът Силвър.

Рехабилитационен център Силвър е уникална социална институция в тази част на Европа, която включва работа с кучета асистенти (кучета водачи, кучета за рехабилитация и терапия) при рехабилитация на хора с увреждания и деца с увреждания. Предоставяните рехабилитационни услуги се основават на принципите на равнопоставеност, справедливост и качество на услугите в съответствие с индивидуалните нужди и възможности на

потребителите с цел по-добра интеграция в местната общност. Основните детерминанти на всички дейности са рехабилитацията с цел пълноценно включване на гражданите.

<http://czrs.hr/centar-za-rehabilitaciju-silver/>

Сдружение Замисли е сдружение за насърчаване на качествено образование на млади хора с увреждания, което работи от 2005 г. Целите на сдружението са да насърчава младите хора с увреждания да участват в образователната система, да информира и съветва младите хора, да въвлича млади хора в дейности, свързани с активно участие в обществото, въвличат хора с увреждания в дейности, свързани с активно участие в общността, развиват сътрудничество на национално и международно ниво, насърчаване на доброволчеството и други.

www.zamisli.hr

Освен сдружение Замисли, съществува и център **UP2DATE**, който реализира проекта „Дигитална книга по мярка на всеки ученик“, чрез който адаптира литература за незрящи ученици. Проектът през 2022 г. ще адаптира 45 книги за 2 студенти от Факултета по хърватистика. Проектът „Дигитална книга по мярка на всеки студент“ се реализира в партньорство с Факултета по хърватистика, с финансовата подкрепа на Министерството на науката и образованието.

Център UP2DATE е единствената организация, която се занимава с разработването и прилагането на ИКТ в ежедневието на потребители с увреждания. Работи в полза на всички категории хора с увреждания и съвместно се стреми да инициира създаването на универсален дизайн. Те имат повече от 650 регистрирани потребители в тяхната база данни.

Те са се утвърдили сред заинтересованата общественост като един от важните фактори в областта на информацията и консултирането, организирането и провеждането на ИТ обучение, предоставянето на услуги за техническа поддръжка на потребители на нови технологии, предоставянето на визуална помощ и жестомимични преводачи, достъпността на цифровото съдържание, адаптиране на културно съдържание и други.

<https://up2date.hr/>

Неформалното обучение на незрящи хора в Хърватия е достъпно само в някои от проектите, така че частните заинтересовани страни го организират само като част от някои от проектните дейности.

Един от най-разпространените частни университети в Хърватия, **Алгебра**, вероятно е първият, който провежда този тип обучение в рамките на проекта на ЕС, финансиран от IPA, в периода 2008-2009 г. Носител на проекта е **Хърватската асоциация за насърчаване и развитие на тифлотехниката (HPURT)**, а освен Публичния отворен университет Алгебра, партньор е и Хърватската асоциация по информатика. Общата цел на проекта е да допринесе за конкурентоспособността на незрящите и слабовиждащите хора на пазара на труда. По време на проекта ИТ

литературата беше адаптирана за незрящи и слабовиждащи хора, отпечатана на брайлово писмо и съхранена в дигитален вид, което дава възможност на незрящи и слабовиждащи хора да следват учебните занятия самостоятелно. 30 незрящи и слабовиждащи лица бяха допуснати до сертифицирана програма за обучение за базово и напреднало използване на компютър, ECDL оператор. Освен това е създаден и оборудван специализиран ИТ център за обучение на слепи и хора с увредено зрение в Загреб и е разработен интерактивен портал за слепи и хора с увредено зрение.

<https://www.algebra.hr/>

HPURT е сдружение, създадено през 1991 г. с цел подобряване качеството на живот и задоволяване на ежедневните нужди на незрящи и слабовиждащи хора. Сдружението извършва информационна, образователна дейност, прилагане на съвременни научни и технологични знания в усъвършенстването на тифлотехнически средства за бита. Сдружението непрекъснато работи за организиране на сертифицирано ECDL обучение за хора с увредено зрение.

www.in-portal.hr/in-portal-news/sport/333/-huprt-hrvatska-udruga-za-promicanje-i-razvoj-tiflotehnike-

ИСПАНИЯ

Основните организации, които работят с групи в неравностойно положение в Испания, се обединяват в **„Платформа на НПО за социално действие“**. Платформата за неправителствени организации Social Action е държавна, частна, неконфесионална организация с нестопанска цел, която работи за насърчаване на пълното развитие на социалните и граждански права на най-уязвимите и незащитени групи в страната ни и укрепване на Третия сектор на Социално поле. През 2020 г. Платформата за неправителствени организации Social Action е съставена от 35-те най-представителни неправителствени организации, конфедерации, федерации и държавни мрежи у нас, които са предоставили 17 095 050 услуги и са имали сътрудничество от 3423. 890 членове, 1 221 589 доброволци и 110 396 работници. Платформата, обявена за обществено полезно предприятие на 6 февруари 2007 г., е част от важни международни организации.

Нейната мисия е да защитава правата на групите и лицата в най-неравностойно положение, да насърчава участието в областта на социалните действия, да генерира социална промяна, да представлява техните организации пред публичните власти и да ги ръководи около споделен проект.

Неговите цели са:

- Насърчавайте условията, така че свободата и равенството на индивида и на групите, в които той е интегриран, да са реални и ефективни.

- Премахване на пречките, които пречат или възпрепятстват пълнотата на хората.

- Допринасяне за приобщаване и социално сближаване и борба със маргинализацията и социалната дискриминация.

- Защита на гражданските, политическите, икономическите, социалните и културните права на най-уязвимите сектори.

- Подобряване на третия сектор на социалната сфера.

- Насърчаване на тяхната артикулация на държавно и регионално ниво.

- Насърчава качеството в програмите, услугите и действията на своите членове.

- Насърчаване на пълното равенство между мъжете и жените във всички сфери на дейност на платформата.

<https://www.plataformaong.org/>

ONCE (Organización nacional de Ciegos Españoles)

Социалният характер на ONCE вдъхновява и обуславя крайната цел на тази асоциация на слепите, която е да постигне две основни неща: самоувереността и пълната социална интеграция на своите членове.

Специализираните социални услуги са отличителна черта на институцията. ONCE заделя над 230 милиона евро годишно (цифра за 2009 г.) за социални дейности.

Сервизният модел ONCE е уникален в света. То включва всеки специализиран аспект и/или услуга, от която може да се нуждае сляпо лице или лице с увредено зрение: образование, работа, рехабилитация, адаптирани технически помощни средства, комуникация и достъп до информация, спорт, свободно време и др.

Способността на ONCE да предоставя специализирани услуги на своите незрящи членове е плод на подкрепящите инвестиции, направени от хиляди наши съграждани всеки ден чрез закупуване на игрални продукти на организацията.

Лична автономия

Крайната цел на социалните услуги, предоставяни от ONCE, е слепите и/или хората с увредено зрение да постигнат пълна самостоятелност. Специализацията на тези услуги е ключова за постигане на резултати.

Професионалистите на организацията играят забележителна роля в дейностите по рехабилитация, които обхващат всички аспекти от живота на член на ONCE.

Постигането на адекватна мобилност и максимизирането на оставащите зрителни способности са някои от целите, които могат да бъдат реализирани, като се отдели достатъчно време и търпение.

Резултатите са гарантирани от качеството на персонализираната грижа. Независимо дали става въпрос за използване на бастун за придвижване или избор на куче водач за подобряване на автономността, и двата избора изискват подходящо обучение.

Образователно включване

ONCE подкрепя приобщаващ образователен модел за деца членове, момчета и момичета, които учат в училища в Испания. Деветдесет и осем процента от тях, или близо 7500 ученици с увредено зрение, получават нормално образование в обикновени училища в цялата страна.

Тези млади членове също така имат на разположение почти 500 отдадени ONCE професионалисти, които да им помагат с ученето и да им предоставят необходимия материал, за да участват в заниманията в класната стая. Помагаме и на техните учители, съученици и семейства, за да може всеки да се включи в учебния процес.

Специализирано обучение за деца със зрителни увреждания се предоставя в пет центъра ONCE, разположени в Мадрид, Барселона, Понтеведра, Севиля и Аликанте. Това са така наречените образователни ресурсни центрове (CRE на испански), където се провеждат неструктурирани курсове за обучение в зависимост от изискванията на пазара на труда и/или се преподават специализирани умения на глухи и слепи деца.

Курсове по Брайл, използване на адаптирано компютърно оборудване, техники за обучение, ориентация и мобилност, социални умения и други подобни са някои от специфичните предмети, които се преподават на ученици със зрителни увреждания.

Слепо-глухота

Увреждането, което съчетава два сензорни дефицита, зрителен и слухов, е известно като сляпоглухота. Специалните нужди и комуникационните проблеми, произтичащи от това увреждане, зависят от степента или сериозността на състоянието на индивида.

Членовете на ONCE, които проявяват слухов дефицит, се наричат „членове със сляпо-глухота“.

За да помогне на тези членове и по нареждане на ONCE, през 2007 г. беше създадена Фондацията ONCE за грижа за хора със сляпо-глухота (FOAPS на испански).

<https://www.once.es/>

Федерация за аутизъм Севиля

Това е организация, която представлява хората с разстройства от аутистичния спектър (TEA) и техните семейства в Андалусия.

Нейната история започва на 26 юни 1992 г. Федерацията е създадена с намерението да подкрепя и обединява усилията на сдружения на роднини на хора с РАС, както и да отговаря ефективно на исканията и нуждите на групата.

Autismo Andalucía е член на Конфедерацията "Autismo España", Андалусийския съвет за хора с увреждания и член-учредител на CERMI-Andalucía. Освен това Autismo Andalucía е обявена за обществена услуга от Министерството на вътрешните работи (BOE 05 /12/2015 г.).

Мисия

Целта на Autismo Andalucía е да гарантира качеството на живот на хората с ASD и техните семейства във всички области и през целия им жизнен цикъл. Нашата мисия е също така да служим като връзка между различните асоциации, насърчавайки сътрудничеството между тях.

Общо 17 асоциации са част от Федерацията за аутизъм на Андалусия. В този раздел можете да проверите какви са тези обекти. Можете също така да се запознаете с услугите и ресурсите, насочени към хора с разстройство от аутистичния спектър и техните семейства във вашата провинция.

Услуги и ресурси

Autismo Andalucía и неговите членове работят в координация с администрации, публични и частни субекти, за да улеснят достъпа до ресурси и услуги за хора с ASD при същите условия като останалите граждани.

<https://www.autismoandalucia.org/>

Дисгенил(Disgenil)

Disgenil е регионална асоциация на родители и настойници на хора с увреждания, създадена през март 2004 г. Disgenil възниква с цел постигане на интеграция и нормализиране на хората с увреждания във всички аспекти и етапи от техния живот: семейство, училище, обучение, работа, социални..., както и да подобрят възможностите си и да осигурят подкрепа, която им позволява да подобрят качеството си на живот.

Асоциацията се състои от 26 професионалисти, разпределени между четирите центъра, които съставляват субекта. Също така е част от Пълно включване (организация, която представлява хората с интелектуални увреждания в Испания) и платформата за доброволци в Кордоба.

Disgenil е асоциация, обявена за обществено полезна от 05/04/2011 и е регистрирана като асоциация в различните регистри на Министерството на здравеопазването, правосъдието, социалните услуги и в регистъра на кварталните асоциации на Puente Genil. Освен това имаме сертификат за качество (ISO 9001) от Bureau Veritas.

Центровете, които съставят Disgenil са следните:

Център за грижи в ранна детска възраст

Приобщаващ център

Трудов дневен център

Дневен център

<https://www.disgenil.es/>

БЪЛГАРИЯ

В България има няколко организации и институции, работещи с хора с увреждания.

Агенция за хора с увреждания

Агенцията организира множество видове дейности, насочени към социално включване и образование на хора с увреждания. Това са:

- участва в координационния механизъм в областта на политиката по правата на хората с увреждания;
- създават и поддържат информационна база данни за хора с трайни увреждания;
- води и поддържа регистър на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания;
- осъществява контрол върху дейностите по предоставяне на помощни средства, приспособления и съоръжения за хора с увреждания и медицински изделия, които са посочени в списъците по чл. 61, ал. 1 от Закона за хората с увреждания;
- разработва програми и финансира мерки за стимулиране на стопанската инициатива на хората с увреждания и стопанската инициатива в интерес на хората с увреждания;
- разработва програми и финансира проекти за рехабилитация, социална интеграция и достъпна среда за хора с увреждания;

- финансира целеви проекти и програми на специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания по чл. 49 от Закона за хората с увреждания.

<https://ahu.mlsp.government.bg/home/>

Национален съвет на хората с увреждания в България

Националният съвет за интеграция на хората с увреждания е консултативен орган към Министерския съвет. В него вече участват неправителствени организации като Съюза на слепите в България, Съюза на глухите в България, Съюза на инвалидите в България, Съюза на военноинвалидите и военнопострадалите, Българската асоциация Диабет. Българска асоциация за хора с интелектуални затруднения, Национална асоциация на слепоглухите в България, Национален съюз на трудовите кооперации, Национална потребителска кооперация на слепите в България, Национален център за социална рехабилитация, Комисия за интеграция на хората с трайни увреждания, Асоциация на родителите на Деца с увреден слух, Асоциация на родителите на деца с увредено зрение, Сдружение Национален съюз на инвалидите, Национална федерация на работодателите на инвалидите и Съюз на военноинвалидните кооперации в България. Тези организации на и за хората с увреждания допринасят за формирането на държавната политика в тази област и имат съществена роля за подобряване на нормативната уредба. Като представители на гражданското общество те защитават правата и интересите на хората с увреждания и участват в разработването на нормативни и стратегически документи. С тяхно участие е разработена Стратегията за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания.

Засега 14 неправителствени организации на хората с увреждания са признати за представители на национално ниво в Националния съвет за интеграция на хората с увреждания. Целта е чрез участието на тези организации в работата на Националния съвет да се осигури добро сътрудничество между гражданското общество в тяхно лице и управляващите при формирането на политика за осигуряване на равни възможности за хората с различни увреждания, както и техните права и зачитане на достойнството.

Съветът осъществява следните дейности:

- Съдейства на Народното събрание, правителството и общините при изготвянето на закони и подзаконови нормативни актове, подобряващи условията на живот на хората с тежки увреждания.
- Участва в разработването на националната социална политика за изравняване на възможностите за интеграция на хората с увреждания.
- Следи за прилагането на националното законодателство, регламентиращо правата на хората с трайни увреждания и произтичащите от българската държава задължения в тази област от ратифицираните международни актове.
- Работи за увеличаване на услугите, предлагани на хората с трайни увреждания, като подпомага интеграцията им във всички сфери на социалния живот.

- Провежда информационни, правозащитни, антидискриминационни и други разрешени от закона кампании.
- Организира и провежда консултации, семинари, симпозиуми, конференции, конгреси, работни срещи и други за разработване и решаване на практически и организационни проблеми, свързани с основните цели и задачи на Сдружението.

https://saveti.government.bg/web/cc_11/1

Сдружение "ЗА ТЕБ" - участва в проект за конна терапия. В резултат на това се създава наръчник, съдържащ методологии за създаване и развитие на програма за конно-асистирана терапия с участие на младежи, програма за младежки доброволци, методики в различни видове конно-асистирана терапия и сравнителен анализ на добри практики в България. , Европа и светът.

<http://foryoubg.org/en/welcome/>

Фондация Пейнт и Куотър Хорс България - лечебната езда е водена от коне дейност, която има за цел да допринесе за подобряване на физическото, психическото и емоционалното състояние на човек с увреждане. Всяко посещение във фермата включва няколко дейности за детето и родителя. При пристигането си децата и родителите прекарват известно време в адаптиране към новата среда и подготовка за приключението. След това детето участва, доколкото е възможно, в подготовката на коня за езда.

<https://bg.pqfbulgaria.org/>

КИПЪР

По отношение на благосъстоянието, социалните и здравните услуги младите хора имат достъп до общите публични системи, администрирани от компетентните министерства, а именно **Министерството на здравеопазването** и **Министерството на труда, социалните грижи и социалното осигуряване**.

По-нататък са описани някои структури или организации, които са насочени по-конкретно към младите хора и предлагат услугите си за благополучието, здравето и благосъстоянието на младите хора:

Младежки съвет на Кипър (ONEK)

Младежкият борд на Кипър е основан през 1994 г. като публично юридическо лице съгласно Закона за младежкия борд от 1994 г. (N.33 (I)/94), който беше приет единодушно от Камарата на представителите. От

началото на дейността си на 2 юни 1994 г., когато е назначен първият Борд на директорите, организацията предлага на младите хора множество възможности за активно участие в социални дейности в Кипър и в чужбина.

Основната роля на организацията е консултантска, но също така предприема проекти, свързани с младежта и NEETs, след одобрение от Министерския съвет, или по време на одобряването на годишния бюджет на организацията, или по силата на друго важно решение. Като консултативен орган Управителният съвет внася предложения за формиране на цялостна и специализирана младежка политика в Министерския съвет чрез министъра на образованието и културата.

<https://onek.org.cy/en/>

Панкипърска организация на хората с увреждания

П.О.А.А. Кипър е създадена през 1966 г. и е първата организация за хора с увреждания (AMEA), създадена в Кипър. Основната цел е да се популяризират исканията на хората с увреждания и да се осигурят техните права, както те съществуват в изменението на ООН.

Днес, П.О.А.А. може да се намери във всички области на Кипър и ефективно допринася за промените в законодателството за хармонизиране с Европейския съюз, които насърчават достоен живот за хората с увреждания.

<https://www.facebook.com/Pancyprian-Organization-of-people-with-Disabilities-Limassol-774536986211337/>

Панкипърски алианс за хората с увреждания

Панкипърският алианс за хората с увреждания има за цел да предостави на Комитета по правата на хората с увреждания (Комитет) допълнителна информация относно прилагането на Конвенцията на Обединените нации (ООН) за правата на хората с увреждания (CRPD) в Кипър, след алтернативния доклад, представен на комисията през август 2016 г. Освен това, тази подадена информация предоставя отговори на приетия от комисията списък с въпроси относно Кипър.

Панкиприйският алианс за хората с увреждания е основан през декември 2015 г. с цел участие в прегледа на държавния доклад за прилагането на КПХУ в Кипър. Алиансът се състои от двадесет (20) организации, представляващи широк кръг от хора с увреждания и техните семейства в Кипър.

<http://www.kysoa.org.cy/kysoa/page.php?pageID=3>

Панкиприйска организация на слепите

Панкипърската организация на слепите (POT) е създадена през 1980 г. от 20 слепи и слабовиждащи хора, граждани на Кипър. Дотогава зрящи хора, членове на Панкипърската асоциация за благосъстоянието на слепите, представляваха незрящите хора в Кипър и в чужбина.

Организацията е неправителствена и се финансира предимно с благотворителна цел. Основният финансов поддръжник на организацията е Асоциацията, спомената по-горе, която все още работи по дейности за набиране на средства и проекти за благосъстоянието на слепите като цяло.

<http://www.pot.org.cy/index.php/en/about-the-pot>

Кипърски национален орган по наркоманиите (КНОН)

Кипърският национален орган по наркоманиите (КНОН) е върховният координиращ орган в областта на законните и забранени пристрастяващи вещества и патологичния хазарт в Кипър. От ноември 2017 г. продължава и доразва работата на бившия Кипърски съвет за борба с наркотиците. В сътрудничество с министерства и други агенции, КНОН провежда програми за превенция, подкрепа и образование, насочени към студенти, млади спортисти и др.

<https://www.naac.org.cy/>

Кипърски младежки съвет (КМС)

КМС е Националният младежки съвет на Кипър. Основан е през 1996 г. и става пълноправен член на Европейския младежки форум през 1997 г. В момента е домакин на 63 организации-членки, политически и неполитически младежки НПО от двете общности в Кипър, всички религиозни малцинства и чуждестранни студенти, живеещи в Кипър. Тя има за цел да насърчи диалога и сътрудничеството между младежите в Кипър и да ги свърже с младежите в Европа и по света. Нейните области на интерес, винаги свързани с младежта, включват човешки права и равенство, заетост и социални въпроси, активно гражданство и учене през целия живот, неформално образование и младежки политики.

КМС е създаден, за да насърчава сътрудничеството между младежки организации в Кипър и младежки организации в Европа и света. Това е доброволна асоциация с нестопанска цел, отворена за младежки организации в Кипър, ръководена в действията си от принципите, описани в Хартата на ООН и Европейската конвенция за правата на човека. КМС организира събития, семинари, работни срещи и дейности, които осигуряват необходимото пространство за членовете му за обмен на добри практики, интереси и опит по всякакви теми, свързани с младежта. КМС е и основната заинтересована страна в младежкия диалог на ЕС, който се стреми да насърчи политическото участие на всички младежи в Кипър.

<https://cyc.org.cy/>

Кипърски съвет за бежанците

Кипърският съвет за бежанците е независима организация с нестопанска цел, създадена като еволюция на отдела по хуманитарни въпроси на неправителствената организация Future Worlds Centre. През 11-те си години на работа отделът се разрасна значително, за да се превърне в експерт в Кипър по въпроси, свързани с бежанците, което го прави един от основните действащи лица в Кипър в района. Освен изпълнението на проект, финансиран от ВКБООН от 2006 до 2017 г., отделът е изпълнил много свързани проекти по различни фондове като UNVFVT, фондове на ЕК, EPIM, ECRE, Германско посолство и други.

Като се има предвид разрастването на звеното, Бордът на директорите на Future Worlds Center подкрепи еволюцията му в независим субект, който се фокусира изключително върху въпроси, свързани с бежанците и търсещите убежище, както и други взаимосвързани въпроси. Независимият субект с името „Кипърски съвет за бежанците“ е първата неправителствена организация в Кипър, която се фокусира основно върху бежанците. Работата, извършена от звеното, и съществуващият екип са прехвърлени към CyRC. Кипърският съвет за бежанците предвижда справедливо и приобщаващо общество, което предлага защита и подкрепа за всички.

Кипърският съвет за бежанците (КСБ) се стреми да защитава, подкрепя и защитава правата на уязвимите групи в Кипър, като насърчава тяхната ефективна интеграция в приемащото общество. Фокусирайки се върху бежанците, търсещите убежище, задържаните, жертвите на трафик и оцелелите от изтезания, КСБ работи в тясно сътрудничество с местното общество, за да предостави качествени услуги на индивидуално, общностно и политическо ниво.

<https://www.cyrefugeecouncil.org/>

Информационен център за миграция (ИЦМ)

Информационният център за мигранти (ИЦМ) разработи услуги, базирани на нашите основни ценности за изслушване, съпричастност, разбиране и подкрепа на отделни уязвими мигранти. Нашите четири офиса работят с висококвалифициран персонал, готов да отговори на различни запитвания.

ИЦМ работи с отделни лица, семейства и обществени групи, за да идентифицира техните нужди и да предостави информация за набор от опции, които са им достъпни. ИЦМ ги подкрепя в достъпа до услуги и ресурси, които отговарят на техните нужди и изграждането на нови умения, за да се адаптират хармонично към кипърската културна и социална среда.

Подходящо обучен и квалифициран персонал отговаря на общите и по-специфичните нужди на мигрантите въз основа на индивидуален подход.

Цялостният подход на Центъра обхваща много въпроси, свързани със заселването и интегрирането на нови и възникващи общности. ИЦМ предоставя цялостна услуга, предлагаща професионални, навременни съвети на приобщаваща група клиенти, включително търсещи убежище, бежанци и

други уязвими мигранти. Бенефициентите ще имат достъп до безплатни, безпроблемни, всеобхватни експертни съвети и подкрепа в решаващи моменти от живота си. Приоритет ще бъде даден на областите на имиграцията, жилищното настаняване и нищетата, социалните грижи и здравеопазването. МИС очаква с нетърпение да си сътрудничи с неправителствени организации и партньори в правителствените отдели, за да допълваме взаимно работата си, за да отговорим ефективно и ефикасно на нуждите на най-уязвимите лица сред новите и нововъзникващи общности.

<https://mihub.eu/en/>

Проекти и дейности

Хърватия

Няколко организации работят за подобряване на пригодността за заетост на хора със зрителни увреждания чрез проектите, които изпълняват.

Проект МОК: Проектът за укрепване на пригодността за заетост на млади хора с увредено зрение, наречен „Мобилност, образование, комуникация“ (МОК), беше изпълнен от гореспоменатия център UP2DATE (лидер) в партньорство с 8 свързани организации от чужбина. Целта на проекта е чрез 10-дневен обмен на младежи с увредено зрение:

Подобряване на знанията и уменията на незрящи и слабовиждащи младежи от 16 до 25 години в областта на информационните комуникации, социални умения, представяне пред потенциален работодател, обучение за интервюта за работа, помощни технологии.

Информиране на млади хора на възраст от 16 до 25 години с тежки зрителни увреждания за възможностите и ползите от използването на информационни, комуникационни и помощни технологии, насърчаване на необходимостта от подобряване на техническите и социалните умения и повишаване на нивото на мобилност и качеството на живот на тези млади хора.

Повишаване на самочувствието и независимостта на младежи с увредено зрение, които ще участват в младежки обмени.

<https://up2date.hr/mek/>

Проект "Нови знания за по-щастливо утре": Асоциацията за развитие на образованието на слепи и хора с нарушено зрение - УУОССО изпълнява този проект, финансиран от Европейския социален фонд.

Целта на проекта е да осигури по-добра позиция на незрящите и слабовиждащите хора на пазара на труда чрез обучение за допълнителни професии и посещаване на семинари за така наречените меки умения. Проектът повишава потенциала за заетост на 15 маргинализирани лица

(хора с увреждания) чрез укрепване на професионалните знания чрез прилагане на обучение за възрастни и развитие на меки умения.

В рамките на проекта се проведе работилница "Какво означава работата за нас?". В семинара участваха 4 лица с увреждания. Потребителите бяха запознати с темата за меките и твърди умения, научиха кои комуникационни техники допринасят за успешна комуникация, получиха насоки как да напишат добра кандидатура и автобиография и как да се представят успешно на интервю за работа. На участниците (с увредено зрение) беше представено оборудване, което могат да използват на работното място и обмениха опит относно използването на различни програми и устройства, които използват.

<http://www.uuosso.hr/default.aspx?id=1180>

Проект „Липсваща стъпка“: Хърватската асоциация на слепите изпълни проекта „Липсваща стъпка“, финансиран от Европейския социален фонд. Общата цел на проекта е повишаване на социалното включване на безработни лица със зрителни увреждания чрез изграждане на необходимите компетенции и умения за активно и конкурентно включване на пазара на труда.

Конкретни цели:

- Обучение на безработни лица със зрителни увреждания за пазара на труда чрез включване във верифицирани програми за обучение на възрастни.
- Укрепване на уменията и компетенциите на безработни лица със зрителни увреждания за пазара на труда чрез комуникационни и рехабилитационни обучения.
- Укрепване на капацитета на професионалистите, работещи с безработни лица от маргинализирани групи и подобряване на професионалните умения на професионалистите от кандидатстващата организация.

Целеви групи:

- безработни лица със зрителни увреждания
- специалисти, работещи с безработни лица от маргинализирани групи.

В съответствие с планираните дейности и цели в рамките на проекта „Липсваща стъпка“ в Загреб бяха реализирани проверени образователни програми за масажисти и ECDL оператори за безработни със зрителни увреждания. Шест безработни със зрителни увреждания участваха в програмата за масажисти, а по време на програмата участниците в проекта организираха настаняване в Загреб, за да осигурят оптимално ниво на подкрепа и наличност на цялото съдържание, важно за успешното изпълнение на програмата.

Във втората образователна програма „ECDL оператор“ са включени 10 безработни лица със зрителни увреждания. По време на програмата на участниците беше осигурена техническа подкрепа за успешно усвояване на учебния материал и полагане на изпити. Съвместно с ОУ „Алгебра“ девет студенти са положили успешно изпитите и очакват самостоятелна семинарна работа.

<http://savez-slijepih.hr/project/završeni/2021-2/eu-korak-koji-nedostaje/>

Проект TECH.LIBRARY(Техническа лаборатория): Градската библиотека на Риека участва като партньор в проекта, който е част от програма Еразъм + в областта на стратегическото партньорство в образованието на възрастни. Целта на проекта е да подобри услугите на обществената библиотека за незрящи и частично зрящи потребители, което се постига чрез използване на ИКТ инструменти и обучение на библиотечен персонал със създаването на международна мрежа от библиотеки, които да си сътрудничат в отговор на нуждите на слепи и частично зрящи потребители. Цифровите технологии и мрежовите инструменти са ключови двигатели за насърчаване на подобрени библиотечни услуги за читатели с увредено зрение.

Техническа лаборатория се фокусира върху 3 основни цели:

- предпочитат обмена на най-добри практики между персонала на различни библиотеки относно услугите и ИКТ инструментите за включване на потребители с увредено зрение
- разширяване на дигиталните компетенции на библиотечния персонал чрез персонализирани дейности за обучение по ИКТ инструменти
- създаване на мрежа от библиотеки за сътрудничество в отговор на нуждите на потребителите с увредено зрение.

Проектът ще включва 122 участници в обучение и обмен на най-добри практики, докато 260 ще участват в мултипликационни събития.

Очакваните резултати от проекта са - интернет платформа TECH.LIBRARY, видео за обучение на 7 различни езика и практическо ръководство и препоръки за най-добри практики на 7 различни езика.

Очакваното въздействие на проекта е да насърчи професионалното развитие на библиотечния персонал в областта на ИКТ методологиите, като същевременно подобри ключовите им компетенции и насърчи много по-голямо участие в библиотеките чрез подобряване на ключови услуги за незрящи и частично зрящи потребители в цяла Европа.

<https://www.rijeka.hr/gradska-uprava/eu-projekti/aktualni-projekti/tech-library/>

3D и технологии за виртуална реалност за проект за професионално образование и обучение: Проект Еразъм + KA2 в рамките на ключовата дейност Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики е

разработен в рамките на международен консорциум. Координатор е Университетът Юрай Добрила в Пула, а консорциумът се състои от партньори от Хърватия, Франция, Норвегия и Румъния.

Основната цел на проекта е разпространението на знания сред студенти, преподаватели и други ентусиасти в областта на новите технологии за CAD моделиране, 3D принтиране и виртуална реалност. Специален акцент е върху целевите групи: технически и професионални училища.

Основната идея на проекта е разработване, проектиране и трансфер на иновативни специализирани умения и инструменти, използвани в областта на адитивните технологии, роботиката и виртуалната реалност в сектора на професионалното образование чрез разработване на специализирани образователни модули.

Прилагането на смесено обучение, с други думи свързването на онлайн обучение с практическо офлайн обучение, „би улеснило значително придобиването на нови знания и умения във високотехнологичните технологии и би било от полза за учители, студенти и други заинтересовани потребители.

Очакванията на бенефициентите по проекта са насочени към бързо усвояване на умения и знания, за да бъдат усвоените знания актуални и съобразени с новите тенденции в бранша. Специално внимание ще бъде отделено на проектирането на подходящи материали за незрящи и слабовиждащи хора, както и лица с физически увреждания. Универсалността на приложението лесно би осигурила обмен на експертиза, опит и добри практики с партньорски организации в Хърватия и чужбина. Този проект ще създаде прототип на система за обучение, която може да бъде бързо разработена в съответствие с нуждите от бързи технологични подобрения и ще гарантира, че експертизата се предоставя бързо на бъдещите поколения в професионалното образование в Хърватия и в чужбина.

<https://www.unipu.hr/en/international-cooperation/projects/3dandvrforvet>

ИСПАНИЯ

В Испания намираме множество информация за възможностите за включване на млади хора с увреждания в областта на неформалното образование. Повече от 20 години техните проблеми са анализирани и са прилагани решения чрез общи приобщаващи образователни планове в различните автономни общности. Испанският партньор по този проект е реализирал няколко проекта, насочени към приобщаване на младежи с увреждания.

Проект Солидарност без граници

Това е индивидуален доброволчески проект, включен в Европейския корпус за солидарност, който асоциацията „Европа 2020“ изпълнява в координация с градския съвет на Пуенте Генил и училището Compañía de María. В този проект ние специално решихме да не работим по „проекти с увреждания“, където младите хора с увреждания отново са изключени, но искахме да

насърчим „проекти със смесени способности“, където връстници с и без увреждания имат автентична възможност да се научат на приемственост един на друг в процеса, независимо от техните способности и увреждания. Опитавме се да бъдем приобщаващи и да включим всички млади хора, включително тези 15% с увреждания. Смятаме, че с този проект младите хора с увреждания се чувстват по-приети и интегрирани, а тези без увреждания се научават да се отнасят към тях. Но нещо повече, това допринася за равенството и правото на младите хора да участват.

В този конкретен случай 3-мата млади участници, със смесени способности, осъществяват сътрудничество и подпомагане в School Compañía de María, като същевременно дават възможности за включване на млади хора с и без увреждания, потребители на центъра.

<http://www.aeuropa2020.com/solidarios-sin-fronteras-2021>

Проект Местен Младежки Комитет

Проектът за събрание на участието „Местен Младежки Комитет“ беше създаден в Пуенте Генил през 2007 г. като отговор на липсата на инициатива и участие на младежките групи във вземането на решения в тяхната общност. По този начин, от този момент и благодарение на подкрепата на градският съвет на Puente Genil, младите жени поеха ефективен контрол върху дейностите за свободното си време, трудовото предприемачество и социалното включване в своята община. „Меса“ има годишен бюджет, който се управлява директно от младежите на общината за ползване и удоволствие от цялата общност.

С течение на времето успяхме да забележим, че включването на млади хора с определени неравностойно положение е по-сложно в този тип действия, които започнаха процес на подкрепа за включване на млади хора в неравностойно положение. По този начин бяха приети мерки за подход и усещане за всеки млад човек от населението, независимо от техния пол, социални, икономически, расови проблеми или увреждане.

В момента проекта има участие на повече от 1000 млади хора годишно, които представляват цялото население на местността, което дискриминира участието на младежи в неравностойно положение или с по-малко възможности.

Поради тази причина този проекта спечели множество награди в андалуската общност.

<https://www.facebook.com/AJ-Mesa-Local-de-la-Juventud-de-Puente-Genil-902029276662374/>

Проект Картини

Това е проект, чието първо издание се осъществи благодарение на Младежка инициатива, поискана от програма „Младежта в действие“ през 2013 г. В него младите хора с по-малко възможности в нашия град, предимно млади хора, които нито учат, нито работят, както и други с специални нужди, основно свързани с концентрация и обучителни затруднения, имаха

възможност да развият своите артистични умения чрез градско изкуство, стенопис и графити.

Благодарение на споразумение с градския съвет на Пуенте Генил, тези млади хора имат възможност да декорират различни обществени пространства с подкрепата на преподавател, специализиран в преобщаването на млади хора с по-малко възможности.

Това е много визуален проект, с въздействие върху обществото който показва висока степен на приобщаване в нашата общност.

<https://www.youtube.com/watch?v=M17LnB-9WnY>

Дисгенил. Дневен център Хуан XXIII

Дисгенил е регионална асоциация на родители и настойници на хора с увреждания, създадена през март 2004 г. Дисгенил възниква с целта за постигане на интеграция и приобщаване на хората с увреждания във всички аспекти и етапи от живота им: семейство, училище, обучение, работа, социални, както и да подобрят възможностите си и да осигурят подкрепата, която им позволява да подобрят качеството си на живот.

Проекта се състои от 26 професионалисти, разпределени между четирите центъра, които съставляват субекта. Ние сме част от Пълно включване (организация, която представлява хората с интелектуални увреждания в Испания) и платформата за доброволци в Кордоба.

Дневният център Хуан XXIII се грижи за хора на възраст над шестнадесет години с различни способности от Пуенте Генил и неговия регион, като целта е насърчаването и развитието на хора с висока степен на интелектуално увреждане чрез развитие на умения за лична автономност, както и да консултират техните семейства. Хора с постоянни нужди от подкрепа от екстензивен или генерализиран тип във всички или почти всички области на умения за адаптиране (комуникация, лични грижи, домашен живот, социални умения, здраве, самонасочване, използване на общността...), с интелектуалност винаги функционираща под средното ниво и като цяло много ограничени и с доста често наличие на неадаптирано поведение и/или свързани психични разстройства.

Целите на този проект са да насърчи интегралното развитие на хора с различни способности, за да се постигне, в рамките на индивидуалните способности, преодоляването на пречките, които самото увреждане предполага за тях, за социална интеграция, гарантирайки извършването на дейности, които им помагат придобиване на по-добро качество на живот и благополучие, лична автономия, стимулиране на хранителни навици и хигиена, както и стимулиране на когнитивно ниво. Насърчаване на участието на семейството, околната среда и общността чрез прилагане на програма за интервенция, насочена към семейната среда.

<https://www.disgenil.es/services-day/>

БЪЛГАРИЯ

Проектите, насочени към приобщаване на младежи с увреждания в България са предимно международни проекти.

Младежта: двигател на социалната трансформация в Европа

Младите хора, особено младите хора в ситуации на уязвимост или с по-малко възможности, имат по-малко пространства за активно участие в обществото, всъщност участието във вземане избори винаги е по-ниско в необлагодетелстваните квартали и повече сред младите хора.

Вземайки предвид тези предпоставки, проектът имаше за цел да даде възможност на млади хора с по-малко възможности и в ситуации на социална уязвимост да намерят канали за активно участие в демократичния живот чрез дейности по структуриран диалог. Крайната цел е да се постигнат полезни резултати за развитието на младежките политики.

Конкретните цели на проекта са:

- Насърчаване на по-качествена работа в областта на младежта чрез засилено сътрудничество между младежки организации и други заинтересовани страни.
- Завършване на реформите на местната, регионалната и националната политика и подкрепа за развитието на политика за младежта, основана на знания и фактически данни.
- Да запознае тези млади хора с европейските политически приоритети на ниво ЕС в областта на младежта.

<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-project-details/#project/2015-2-ES02-KA347-006624>

Светлини на правата! Размисъл, фокусиран върху насърчаването на активното гражданство на хората с интелектуални затруднения.

"Светлини на правата!" е част от стратегията на Европейския съюз за хората с увреждания. Нещо повече 2015 беше година, в която бяхме информирани за препоръките на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания в Европа. С този проект ние се опитахме да осветим тези правата, да ги подчертаем, да ги разгласим и разкрием.

Оценката за положението на хората с интелектуални затруднения е, че тяхното пълно социално включване и активно гражданство все още не са реалност, а бъдещо предизвикателство. Политиките за премахване на физическите бариери не са разширени достатъчно за преодоляването на психическите бариери.

Всички иновативни модели на грижа сочат към това, че хората с интелектуални затруднения, които в момента са просто получатели на подкрепа, трябва да станат сътрудници за общото благо.

Този проект даде отговор на необходимостта от по-нататъшен напредък за достигане пълно равенство на правата, така че обучаващите се хората с интелектуални затруднения да имат активна роля в този процес, който включва хиляди европейски граждани. Те бяха не само рецепиенти, но и сътрудници, предлагайки своите преживявания, размисли, творения... своите гласове. Вместо да бъдат изолирани в своята група или среда, те бяха участници в открити форуми, директно споделяйки своя опит и мнения и участвайки в лични диалози с хора с увреждания от цяла Европа.

<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-project- details/#project/2015-1-ES01-KA204-015532>

Проект HIPPOCAMPUS: Насърчаване на психичното здраве и благополучие сред младите хора чрез йога

Едно от основните предизвикателства пред ефективната работа с младите хора е честата им липса на ангажираност, характеристика, която много от тези, които прекарват време с подрастващите (младежки работници, родители, учители), могат да потвърдят. Често предлаганите решения не адресират фундаменталните въпроси, свързани с вътрешната мотивация на индивида, която е пряко свързана с благосъстоянието.

Много млади хора страдат от хроничен стрес и други проблеми, които възпрепятстват функционирането (и всъщност развитието) на префронталния кортекс, което също засяга тяхната вътрешна мотивация за извършване на каквато и да е дейност. Накратко, освен ако не се обърне внимание на тяхното благосъстояние, те не могат да участват ефективно.

Проектът HIPPOCAMPUS имаше за цел да се справи с тези проблеми чрез насърчаване на благосъстоянието на младите хора чрез практикуването на серия от техники, извлечени от йога. Въпреки че ползите от йога са широко изследвани и на някои места тези практики се използват с млади хора, те не винаги са достъпни за всички сектори на обществото. По-специално младежите в неравностойно положение са по-малко склонни да участват поради различни причини (често финансови). Програмата HIPPOCAMPUS, въпреки че е достъпна за всички, е специално фокусирана върху нуждите и изискванията на тези групи.

„Растни със спортни дейности – социални и равни възможности“, проект, съфинансиран от Програма Еразъм+ на Европейския съюз по действие Спорт.

Целта на проекта е да повиши капацитета на участващите организации за насърчаване на социалното включване чрез прилагане на спортни дейности и услуги, включващи деца и младежи с интелектуални затруднения и използване на спорта като движеща сила за социално включване. Проектът

GWSASWO има за цел да премахне бариерите, които хората с интелектуални затруднения срещат.

Основните цели на проекта са:

- Да развива и укрепва структурите;
- Да се увеличи капацитетът за работа на транснационално ниво;
- Смело да се заявят идеи и методи в различни области, свързани със спорта и физическите дейности.
- Обмяна на добри практики;

Партньорските организации по проекта са обединени за насърчаване на физическата активност и социалното включване на деца със следните видове увреждания:

- Интелектуално увреждане (ИУ)
- Синдром на Даун (СД)
- Разстройство от аутистичния спектър (РАС)
- Детска церебрална парализа (ДЦП)

Резултатът от дейностите по проекта е разработването, насърчаването и прилагането на специална програма за повишаване на физическата и умствената активност на деца със специални потребности. Спортното образование по време на проекта ще бъде фокусирано върху социалната интеграция. Чрез спорта децата ще бъдат иницирани да демонстрират социална комуникация, да създават нови приятелства, лидерство, дисциплина, работа в екип и други. Благодарение на натрупания опит и знания, всяко дете ще може да израсне като личност, да повиши своето гражданско и национално самосъзнание, да развие компетенциите, необходими за по-нататъшно учене и да живее смислен, активен живот в съвременното общество.

Адаптираното физическо възпитание е свързано с усвояване на нови двигателни умения, навици и развитие на двигателните умения при деца със специални образователни потребности.

<https://cesie.org/media/Match-manual-BG.pdf>

Достъпът до университети за хора с увреждания се финансира по програма Еразъм+ на ЕК, КА 2 Стратегически партньорства за висше образование (Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, България).

Основната цел на проекта е да се разработи всеобхватна и адаптивна моделна система за услуги за подкрепа на студенти с увреждания към висши учебни заведения в европейски страни.

Моделът включва следните елементи:

- Създаване на модел на списък с услуги за подкрепа – изчерпателен структуриран списък, отговарящ на различни нужди, за конкретен вид и ниво на увреждане, необходим модел на приложение и т.н.;
- Изграждане на модел на осведоменост сред персонала на висшите учебни заведения от различен тип (академичен, административен и т.н.) – включително методология за изграждане на осведоменост и адаптивни модели на учебни програми за обучение.
- Разработване на методология за внедряване на поддържащи услуги във висшите учебни заведения на базата на интензивно тестване на предложен модел на услуги във всяка страна партньор.

<https://www.rapiv.org/bg/product/29-proekt-atu-2019-1-bg01-ka203-062530-dostyp-do-universiteti-za-hora-s-uvrejdaniya/>

КИПЪР

Няколко национални и международни проекта са се доказали като добри практики в Кипър.

Изграждане на структури за межкултурна интеграция в Кипър е иновативен 2-годишен проект, изпълняван от Програмата за межкултурни градове на Съвета на Европа и Генерална дирекция за подкрепа на структурните реформи на Европейската комисия, в партньорство с отдел „Граждански регистър и миграция“ на Министерството на вътрешните работи на Република Кипър.

Проектът подкрепя Република Кипър в изпълнението на нейния Национален план за действие за интеграция на граждани на трети страни 2020-2022 г., като дава възможност на местните власти, неправителствени организации и мигрантски организации да бъдат част от процеса на интеграция.

Той използва концептуални, аналитични и политически инструменти на Intercultural Cities, за да отговори на предизвикателствата на интеграцията на мигрантите, по-специално свързани с изграждането на доверие, насърчаването на сплотеността на общността и управлението на многообразието като ресурс.

Следователно проектът допринася за интеграцията на мигрантите в редица области, включително участие, образование, културен и социален живот, градско планиране, бизнес, достъп до пазара на труда, антидискриминация и многоезичие.

„Граждани на власт“, кипърският партньор по този проект, изпълни няколко проекта, насочени към младежи в неравностойно положение.

Проект „Мечта: Разработване и реализиране на овластяващи действия за наставничество на мигранти“ AMIF. Интеграцията между новопристигналите граждани на трети страни (ГТС) и местните общности все още е предизвикателство за ЕС. Това важи още повече, когато гражданите на трети страни са бежанци или лица, търсещи убежище. В допълнение към

ориентирането и специализираните услуги за новопристигналите мигранти, един мощен инструмент за местно развитие и социална промяна се оказа доброволчеството. Въпреки това, за да се превърне в ефективна и структурирана практика в областта на миграцията, доброволчеството се нуждае от управление и професионални умения, които все още са неясни, неформални и слабо използвани от специалистите по миграция.

„Мечта“, с прилагането на подхода за културно и полово многообразие, ще предложи структурирана ориентация и полеви дейности на 900 възрастни граждани на трети страни, 150 професионалисти и 300 членове на местната общност.

Той ще постигне гореспоменатото с многобройни съзнателни и смислени учебни събития и съвместни социални дейности на всяка територия, за да даде възможност на гражданите на трети страни, да улесни комуникацията с местните служби и да насърчи отговор на общността на предизвикателствата на процеса на интеграция. Осемте партньора имат различен опит по въпросите на миграцията, работят с интердисциплинарен научно обоснован подход за създаване на материали за семинара на 4 езика (Английски, Немски, Гръцки, Италиански).

85 учебни събития ще осигурят на участниците езикови, граждански и межкултурни комуникационни знания и умения и 7 съвместни социални дейности, водещи до дефинирането на 3 различни профила на менторска компетентност на „Мечта“ за контекста на миграцията.

Продължителност на проекта: 2021-2023 г

Проект „Code4SP: Кодирание за социално насърчаване“ Еразъм+ КА3

Проектът Code4SP се стреми да образова социално изключени групи и да ги превърне в компетентни играчи на пазара на труда, способни да реагират на безпрецедентната липса на разработчици на софтуер на пазара на труда, като по този начин подхранва ново поколение техници. Придобиването на технически умения и особено специализирани знания, свързани с различни програмни области, е една от основните предпоставки за работа и общество. Следователно прехвърлянето на умения за компютърно програмиране чрез неформално образование може да се счита за ефективен начин за повишаване на социално-икономическото ниво на общностите. Чрез проекта Кодирание за социално насърчаване (Code4SP) консорциумът се стреми да отговори на възникващото търсене по отношение на предоставянето на персонализирано обучение по програмиране на дигитално изключени участници, включително мигранти, бежанци и млади хора в неравностойно положение (отпаднали, NEET, бежанци и преждевременно напуснали училище), чрез проектиране и прилагане на конкретен оперативен модел, способен да постигне реформа на политиката. Целта по-горе ще бъде постигната чрез надграждане на вече съществуваща добра практика, успешно очертана и приложена на местно ниво в Германия от мрежова образователна общност, разработена от неправителствената организация CodeDoor (забележка: CodeDoor представлява един от партньорите на Code4SP). Заедно със стратегията за разпространение на

CodeDoor, тази програма успешно доведе до най-добре платени работни места за програмиране за търсещи убежище, което засили тяхната социална интеграция и социално-икономическо състояние, като по този начин ги превърна в модели за подражание в техните общности.

Code4SP има за цел да постигне реална реформа на политиката, като по този начин постига системна промяна, а не само да се ограничава до промяна на първо ниво. Установените в момента добри практики за неформално обучение по компютърно програмиране все още не са пренесени в южноевропейските страни, които се считат за по-икономически уязвими и подложени на безпрецедентно голямо излагане на миграционни вълни от хора с ниски социално-икономически условия.

Продължителност на проекта: 2021 – 2024 г

Проект „E-DESIGN: Европейско цифрово образование за социално включване и глобално съседство”“ Erasmus+ KAZ

Целта на проекта е да допринесе за насърчаване на социалното включване и борбата със социалните неравенства сред групите в неравностойно положение, особено мигрантите и бежанците, чрез укрепване на техните цифрови компетенции, за да се подобрят техните възможности на пазара на труда и социалното им участие в съответствие с целите на Европейския стълб на Социални права и ЕТ 2020.

Целта е да се подобрят устойчивите структури на доброволческата работа в общностите и училищата, за да се подобрят обществените структури за достигане до групи в неравностойно положение. Чрез създаването на безплатно и лесно достъпно предложение за дигитално образование, целевите групи се интересуват от участие и контакт с други хора от тяхната общност, за да насърчат допълнително социалното включване.

Универсалното предизвикателство, посочено от ЕС, което адресираме в нашия проект, е да дадем възможност на бъдещите служители възможно най-скоро да придобият уменията, изисквани от бързо променящия се пазар на труда 4.0. По този начин заетостта и социалното участие могат да бъдат реализирани в един все по-дигитализиран свят. Поради тази причина е от решаващо значение да се положат усилия за предотвратяване на загубата на връзка с дигитално изключените групи в рамките на това развитие.

Чрез установяване на децентрализирани структури на дигитално образование чрез желаните горещи точки за ИКТ обучение в социални зони, училища и други подходящи места като обществени библиотеки на общностите в регионите на партньорските организации по проекта, E-DESIGN има за цел да подобри достъпа до ИКТ обучение и да укрепи дигиталното компетенции на групи в неравностойно положение.

Проект „**VM STEM: Виртуален музей на STEM**“ Еразъм+ KA2

Партньорите по проекта желаят да създадат първия европейски виртуален музей за STEM образование в средното ниво, който да включва нуждите на ученици с нарушени обучителни способности.

Проектът ще предложи изживяване, което е завладяващо, интерактивно и ангажиращо. Като в истински музей, учениците ще могат да отидат и да видят това, което желаят, и да прекарат колкото време желаят в изследване на представените идеи и елементи. За да сме сигурни, че е полезен за училищното образование, той ще бъде снабден с помощни материали, които да помогнат на учителите да се възползват максимално от предоставените инструменти, и насоки за свързване на това, което е представено в музея, с програмите STEM. Музеят ще бъде достъпен от обикновен уеб браузър и не се ограничава само до виртуална реалност, за да се гарантира, че ще бъде достъпен за възможно най-голям брой потребители.

Продължителност на проекта: 2021 – 2023 г

„РОЕМЕ: Проект, водещ до изложба за приобщаване на деца мигранти към европейските училищни рамки“ Проект Еразъм+ KA2

РОЕМЕ възнамерява да направи точно както подсказва заглавието му по най-структурирания, приобщаващ начин, имайки предвид настоящите тенденции в образователните материали и най-новите цифрови формати, за да оборудва езиковите преподаватели и местните и мигрантските студенти с мощни умения, жизненоважни за 21 век и особено за предизвикателния преход към онлайн/дистанционно обучение в резултат на избухването на COVID-19.

Възможността за местни и мигрантски студенти да си сътрудничат, създавайки изложби, е призната от много изследователи като средство за овластяване на маргинализирани групи

Двата основни резултата от този проект са:

- модернизирание на обучението по втори език както по отношение на съдържанието (европейско културно наследство), така и по начина на предполагаеми цифрови инструменти (електронни книги), както и по начина, по който учениците ще работят за усвояване на език и културно признание и за представяне на работата си (смесено обучение изложби)
- овластяване на преподаватели и студенти с дигитални и меки умения чрез подробни електронни доклади, електронни наръчници, обучение в уеб семинари и семинари, както и изграждане на примерни материали за смесено обучение.

Продължителност на проекта: 2021-2023 г

„TOUR FR(I)END- Приветлив редизайн на приобщаващи преживявания и дестинации за хора с увреден слух“ Проект Еразъм+ KA2

Докладът на OESC от 2019 г. предоставя сериозни доказателства, че младите хора (15-24) в Европа се затрудняват да намерят работа (15% от тях са безработни). От друга страна, туризмът се отчита през 2018 г. за 12,7 милиона заети лица. Един от най-значимите опити в туризма е създаването на продукти и услуги, които са достъпни. Въпреки това, много малко усилия са положени по отношение на достъпността на глухите хора.

Statista (2015) изчислява, че 119 милиона души в Европа са глухи или с увреден слух. Както разкрива изследването „Туристически дейности на глухите хора“ (2013), най-значимата бариера, с която се сблъскват глухите хора, е липсата на жестомимичен език. По-голямата част от глухите предполагат, че възможността да говорят на жестомимичен език по време на пътуване ще подобри тяхната достъпност и избор на дестинация.

Проектът „TOUR FR(I)END“ има за цел да даде възможност на глухите и хората с увреден слух за приобщаване и развитие на кариерни възможности на младите хора чрез култивиране на използването на международния език на знаците в областта на туризма чрез набор от инструменти за физика и истинска игра .

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ:

- младежки организации, центрове за обучение, центрове за социални иновации, организации, които се занимават с процеси на геймификация (служители/изследователи/младежки обучители/младежки работници/други професионалисти), институции, занимаващи се с приобщаващ и достъпен туризъм/групи в неравностойно положение/глухи или хора с увреден слух/предприемаческо образование)
- организации, които попадат в индустриите за пътуване и туризъм, а именно съвкупността от всички бизнеси, които директно предоставят стоки или услуги за улесняване на бизнес, развлечения и развлекателни дейности далеч от домашната среда (ръководители в туризма, хотелски персонал, туристически агенти, екскурзоводи, мениджъри по човешки ресурси)
- асоциации на глухите и училища за жестомимичен език (глухи или хора с увреден слух).

Продължителност на проекта: 2020 - 2022 г

„BIBLIODOS“ Erasmus+ KA2 проект

В цяла Европа организациите за езиково обучение вече приветстват мигранти, които не са имали или са имали малко или никакво образование в родните си страни. Те се научават да четат и пишат в зряла възраст на езика

на приемащата ги страна. Това включва възможността да отделите много часове обучение, за да придобиете тези ключови умения.

Bibliodos има за цел да предложи първото решение за адаптирано четене, като свързва изучаването на език с популяризирането на европейската литература и наследство. Този метод е предназначена да бъде универсален, в смисъл, че той е изграден така, че да е наличен за хора с малък достъп до писменото слово (мигранти и възрастни с ниско образование: квалифицирани, хора с увреждания или с умствени затруднения).

Изучаването на език, когато живеете в дадена страна, не е само въпрос на граматика и спрежение. Става дума и за разбиране на една култура, богатството и спецификите на нейното наследство. От тази гледна точка книгите и литературата са страхотни вектори за предаване и ангажирано обучение.

Колекцията е съставена от персонализирани четива:

- анимирани илюстрирани електронни книги с различни нива на четене
- аудиокниги за хора с увредено зрение
- книги, адаптирани в международен знак

За да могат учителите да направят тези електронни книги свои собствени, които са предназначени по-специално за хора с малък или никакъв предишен опит в областта, и за да могат да ги интегрират в своите програми за обучение, ние ще предоставим свързаните педагогически файлове . В допълнение, този проект има за цел да предостави платформа, която ще позволи създаването на електронни книги в рамките на образователни проекти.

‘PERIEGESIS’ има за цел да насърчи приобщаването на глухи и хора с увреден слух (ГХУС) в трезорите на културни съкровища; главно музеи, галерии и подобни културни пространства. „PERIEGESIS“ се стреми към включване на понякога маргинализираната група на ГХУС, чрез повишаване на уменията за изслушване на музеен/и или галерен персонал като доценти, служители за връзки с обществеността, мениджъри на музейни магазини, служители по охрана на музеи, екскурзоводи и подобни, за да може да комуникира с ГХУС. PERIEGESIS има за цел да помогне на възрастни, които вече са или възнамеряват да работят в културни хранилища, да общуват чрез визуален език с ГХУС които са голям процент от населението.

Целеви групи:

- Лица, които желаят да бъдат обучени по методологията на проекта;
- възрастни треньори, учители, преподаватели и специалисти по жестомимичен език, които ще бъдат снабдени с иновативни материали, които

да се използват за включване на ДНН в паметници на културата, като развиват уменията на хората, работещи в тях.

- асоциации на глухите и училища за жестомимичен език (глухи или хора с увреден слух).

Глава 3

ВИЖТЕ набор от инструменти

Тази глава се състои от практически идеи за приобщаващи дейности, насочени към овластяване, ангажиране и образование на млади хора с увреждания. Тези идеи са разработени от изследователи, преподаватели, психолози и друг експертен персонал на партньорите по този проект.

Раздела разглежда в детайли изчерпателен списък от идеи, които са разработени в дейности, насочени към улесняване на приобщаващи занятия за младежи в неравностойно положение.

Всяка дейност представлява предоставяне на практически инструменти и ресурси за приобщаваща младежка работа, която има за цел да включи младежи с увреждания в ежедневните дейности, свързани с младежта.

Тези дейности са насочени към преподаватели, учители, обучители и младежки работници, които пряко работят с младежи с увреждания и се интересуват от иновациите на подобни дейности.

Нещо повече, дейностите имат за цел да предоставят цялостна практическа методология за улесняване на образованието, овластяване и ангажиране на младежи с различни видове увреждания чрез приобщаващи инструменти и ресурси чрез комбиниране на ресурси с отворен код, дигитални инструменти, инструкции за ресурси „Направи си сам“, както и съвети за изпълнение и модификации

Име на дейността:	ВИЖТЕ Ценности
Продължителност на дейността:	45-60 минути
Целева група:	Млади хора на възраст 14-30 години, принадлежащи към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Принос от обучители, работа в група, дейности за опознаване, размисъл, обучение, базирано на игра, работа в екип, самооценка
Брой участници:	5
Педагогически цели:	Да повиши разбирането на участниците за социалното включване Да преподава и насърчава ценности Да разбира собствените си ценности За подобряване на комуникацията и сътрудничеството За подобряване на меките умения (критично мислене, вземане на решения) За подобряване на груповата динамика сред

	обучаемите
Източникна вдъхновение:	Карти със стандартна стойност
Стъпки за изпълнение:	Организиране на дейност за 5 лица с увреждания (зрителни и слухови увреждания, физически увреждания, NEETs) •Дайте им тестето карти и ги инструктирайте всеки да избере 6 карти, които ги представят най-много като личности, и ги оставете да споделят разсъжденията си с групата •След това ги инструктирайте да изберат 4 карти от 6, които са най-близки до тяхната личност •Помолете екипа да събере избраните 20 карти •Помолете ги да изберат 10 според груповите си предпочитания •Помолете екипа да избере 5 карти от 10-те заедно като група и да ги подреди от най-важната към най-малко важната стойност. •Обсъдете процеса и техните решения: Опитът на участниците? Коментари за работа в екип? Придобити компетенции?
Изисквания:	ВИЖТЕ Разработени карти със стойност и вградени брайлови изпъкнали точки (може да се пробие дупка на твърда хартия) Пример за стойностни карти, които могат да се използват: https://www.think2perform.com/our-approach/values/new

Заглавие на дейността:	Аудио игра с викторина
Продължителност на дейността:	40 минути
Целева група:	Млади хора на възраст 14-30 години, принадлежащи към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Тест, групова работа, рефлексия, обучение, базирано на игра, изграждане на екип, самооценка
Брой участници:	5

Педагогически цели:	Да се повиши нивото на общите познания Да научим за други страни, култури и обичаи Да развият умения за работа в екип Да предостави възможности за социално приобщаващи образователни дейности за младежи Да насърчава разнообразието сред младите хора
Източникна вдъхновение:	Телевизионна викторина
Стъпки за изпълнение:	Стъпка 1: Обяснете на играчите, че трябва да играят като отбор Стъпка 2: Покажете им как да започнат да пускат запис на аудио викторина и как да спрат времето, когато екипът иска да даде отговор. Въпросите ще бъдат факти за всяка държава партньор (цветове на знамето, име на национална песен, столица, море, граници с други държави, език, известни хора от спорта и музиката и т.н.). Всеки верен отговор носи една точка на отбора. Стъпка 3: Съберете и сумирайте точките и обяснете верните отговори. Дискусия: Опитът на участниците? Коментари за работа в екип? Придобити компетенции?
Изисквания:	Въпросите за играта трябва да бъдат избрани според профилите на участниците. За записване на теста използвайте софтуер с отворен код https://www.audacityteam.org/ За възпроизвеждане на аудиозаписа с въпроси трябва да се използва компютър, таблет или смартфон Хронометър за измерване на времето

Име на дейността:	Многоъгълник с конуси
Продължителност на дейността:	30 - 45 минути
Целева група:	Млади хора на възраст 14-30 години, принадлежащи към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически

	увреждания и др.)
Методи:	Групово изграждане, работа по двойки, игрово обучение, рефлексия, физическо възпитание
Брой участници:	5
Педагогически цели:	Да стои на чист въздух Да се забавляваш За подобряване на двигателните умения За подобряване на навигацията в пространството Да развием състезателен дух За повдигане на самочувствието Да развиете доверие в друг човек
Източникна вдъхновение:	Използва се в училищата в Хърватия, по време на физическото възпитание
Стъпки за изпълнение:	Стъпка 1: Направете многоъгълник, като поставите конуси върху детската площадка Стъпка 2: Обяснете на играчите какво трябва да ходят между конусите/ или да карат инвалидната си количка около тях. След това ги запознайте с човек, който ще ги навигира през полигона. От участниците се очаква да работят по двойки. Стъпка 3: Покрийте очите им, като поставите черни слънчеви очила или превръзка на очите. Стъпка 4: Следвайте ги през полигона с хронометър. Стъпка 5: Напишете времето, необходимо на играчите по двойки, за да завършат полигона. Стъпка 6: Победител е двойката, която се нуждаеше от най-малко време, за да завърши полигона. Дискусия: Опитът на участниците? Коментари за работа в екип? Придобити компетенции?
Изисквания:	кошара, детска площадка Конуси или нещо подобно, което може да маркира полигона Хронометър Черни слънчеви очила или превръзки за очи

Име на дейността:	Зебри, маймуни и риби
-------------------	------------------------------

Продължителност на дейността:	20 - 30 минути
Целева група:	Млади хора на възраст 14-30, които принадлежат към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, интелектуални увреждания и др.)
Методи:	Развитие на двигателни умения, умения за синхронизация, обучение чрез игра
Брой участници:	10
Педагогически цели:	Да познава движенията или звуците на различни животни Да повиши нивото на самочувствие За подобряване на двигателните умения и синхрона За насърчаване на личната автономия
Стъпки за изпълнение	Дейността е идеална за 10 души със затруднения в развитието. Стъпка 1: Всички са в средата на пространството с водещия. Когато казва: „ЗЕБРИ“: всички отиват до обръчите и скачат в тях. „РИБИ“: всички отиват на постелките и плуват като риби. „МАЙМУНИ“: всеки отива до конусите и издава звука като маймуна. Фасилитаторът дава няколко секунди за извършване на действията и след това участниците трябва да се върнат. Основната цел е да се забавляват и да им дадат възможност да се срещнат помежду си и да установят връзки. Стъпка 2: Фасилитаторът може да продължи същата процедура, докато групата реагира положително на дейността. Фасилитаторът може също да добави други животни и други звуци или може да помоли участниците да предложат свои собствени идеи за създаване на животни и звуци.
Адаптации	•Ако са слепи или глухи, фасилитатор или партньор може да им помогне да стигнат до предметите и също така трябва да им помогне да извършат действията. Въпреки това, ако са слепи, виждащите участници трябва да бъдат с превръзка, а ако са глухи, чуващите участници трябва да носят тапи за уши. •Ако са в инвалидна количка, те също могат да

	тичат, но могат да извършват действието с ръцете си. Въпреки това всички останали хора трябва да ходят на един крак или да ходят, вместо да бягат, за да осигурят равни възможности. •Можем да сменим животните, ако е необходимо, и дори да издаваме звуци вместо движение.
Изисквания:	Конуси, обръчи, постелки, превръзки за очи, тапи за уши

Име на дейността:	Игра с пляскане
Продължителност на дейността:	15 - 20 минути
Целева група:	Млади хора 14-30, принадлежащи към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и т.н.).
Методи:	Работа по двойки, взаимна ефективност, самостоятелност, игрово обучение
Брой участници:	10
Педагогически цели:	Да научат колко важна е работата по двойки Да повиши нивото на самочувствие За подобряване на баланса За насърчаване на личната автономия Да повиши доверието в друг човек
Стъпки за изпълнение	Заниманието е подходящо за 10 души с различни увреждания. Стъпка 1: Всеки избира партньор, това е игра по двойки. След като са разделени по двойки, те трябва да останат на половин метър между партньора си, докосвайки раменете си. Стъпка 2: Фасилитаторът им дава номер едно и две и обяснява правилата, които са представени по-долу. Стъпка 3: Фасилитаторът пляска с ръце веднъж, двойката трябва да се наведе, без да губи контакт. Когато фасилитаторът плесна с ръце два пъти, двойката трябва да коленичи, без да губи контакт.

	Когато фасилитаторът пляска с ръце три пъти, двойката трябва да се изправи, докато докосват краката си. Накрая водещият пуска музика и всички се изправят, хванати за ръце и могат да започнат да танцуват, скачат, пеят, каквото искат, но без да губят контакт с партньораси.
Адаптации	Ако имат инвалидна количка, могат да извършват дейността, но с някои разновидности и адаптации.
Изисквания:	няма

Име на дейността:	Таен код
Продължителност на дейността:	15 - 30 минути
Целева група:	Млади хора 14-30, принадлежащи към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и т.н.).
Методи:	Работа по двойки, взаимна ефективност, самостоятелност, игрово обучение
Брой участници:	10 до 12
Педагогически цели:	Да научат колко важна е работата по двойки Да повиши нивото на самочувствие За подобряване на баланса За насърчаване на личната автономия Да повиши доверието в друг човек Данаучите звуците на животните
Стъпки за изпълнение	Стъпка 1: Фасилитаторът поставя препятствия в пространството и разделя участниците по двойки. Стъпка 2: Всяка двойка трябва да се съгласи с някакъв код като звук, цвят, число... за да се движи в пространството. (Пример: червено = стоп; зелено = ляво; черно = дясно...) Стъпка 3: Чрез кодовете, за които всяка двойка се е съгласила, партньорът трябва да бъде напътстван от другия партньор, за да постигне цел, като например преминаване през мините.

	Всеки път, когато отбордокосне мина, те се наказват отнемане на една точка. След приключване на пътуването, двойката си разменя ролите. Първата двойка, която завърши, печели 4 точки, втората 3, третата 3, четвъртата 1. Освен това наказателните точки ще бъдат приспаднати. Победител е двойката с най-много точки.
Адаптации	• Водачите, които са слепи, могат да докоснат мините, това няма да премахне точки. • Ако някой е в инвалидна количка, когато той/тя не е водач, той/тя може да бъде подпомогнат от фасилитатор, който да следва партньора си. • Ако някой е глух, за да направи кода, може да използва докосване на тялото.
Изисквания:	Шал, непрозрачни очила, блокове от пяна, всичко, което може да се използва като пречка в стая или открито пространство

Заглавие на дейността:	Брайлов куб
Продължителност на дейността:	60 – 120 минути
Целева група:	Млади хора, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (слепи, със зрителни увреждания, с увреден слух, NEETs)
Методи:	Индивидуална работа, игрово обучение, решаване на проблеми, аналитично мислене, критично мислене
Брой участници:	1
Педагогически цели:	Да развият умения за решаване на проблеми За подобряване на техните умения (критично мислене, вземане на решения) За подобряване на концентрацията и конфигурацията За подпомагане на развитието на бързи рефлексии За подобряване на запазването на паметта

Източникна вдъхновение:	Кубчето на Рубик
Стъпки за изпълнение:	Сензорният куб на Рубик използва 6 различни форми, щамповани върху всеки цвят, за да помогне на незрящите да идентифицират блоковете. Стъпка 1: Организирайте дейност за хора в неравностойно положение (зрителни увреждания, физически увреждания, NEETs) •Дайте им достъпно кубче на Рубик, като направите шестте страни очевидно различни, с изпъкнали символи, така че незрящите да могат да четат квадратите както по текстура, така и по форма •Обяснете, че в своята решена позиция всяко лице на куба (квадрат 3 X 3) показва лицата (1 X 1 квадрата) на девет малки кубчета, всички от един и същи цвят и релефна форма. •Помолете ги да завъртят и завъртят кубчето на Рубик, за да го върнат в първоначалното му състояние, като всяка страна има един плътен цвят и текстура. •Обсъдете процеса и стратегията за решаване на куба
Изисквания:	Кубче на Рубик, разработено с релефни форми или вградени различни текстури (може да се направи с 3D печатна писалка или силиконов пистолет или обикновен материал за облекло)

Заглавие на дейността:	Брайлово Уно
Продължителност на дейността:	60 – 120 минути
Целева група:	Млади хора, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (слепи, със зрителни увреждания, с увреден слух, NEETs)
Методи:	Учене, базирано на игри, решаване на проблеми и вземане на решения, критично мислене, работа в екип, изграждане на групи
Брой участници:	2
Педагогически цели:	Да развият умения за решаване на проблеми За подобряване на концентрацията и конфигурацията За подобряване на стратегическите умения За подобряване на груповата динамика между играчите и увеличаване на социалното взаимодействие
Източникна вдъхновение:	Играта Уно
Стъпки за изпълнение:	Стъпка 1: Организирайте дейността за 4 души с увреждания (зрителни увреждания, физически увреждания, NEETs) •Дайте им тестето карти и ги инструктирайте да обърнат първата карта в купчината за теглене с лицето нагоре, за да създадат купчина за изхвърляне. •Първият играч разглежда картите си и се опитва да съпостави картата в горната част на купчината за изхвърляне по цвят, номер или символ. Ако няма съвпадения, играчът трябва да изтегли карта от купчината Draw. Ако изтеглената карта може да бъде изхвърлена, те теглят отново, докато не могат да изхвърлят карта. След това играта преминава към следващия играч.
Изисквания:	Унокарти с вградени релефни брайлови точки (могат да бъдат пробити или 3D отпечатани с химикал) ** Тези карти като инструмент са одобрени от Националната федерация на слепите

Заглавие на дейността:	Брайлов вариант на Скрабъл
Продължителност на дейността:	30 – 60 минути
Целева група:	Млади хора, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (слепи, със зрителни увреждания, с увреден слух, NEETs)
Методи:	Млади хора, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (слепи, със зрителни увреждания, с увреден слух, NEETs)
Брой участници:	2-4 играча
Педагогически цели:	Игрово базирано обучение; групови дейности; активно и критично мислене.
Източникна вдъхновение:	Скрабъл
Стъпки за изпълнение:	Организирайте дейността за 2-4 души с увреждания (зрителни, физически , NEETs) Стъпка 1: Поставете дъската на Скрабъли разпределете всички букви на масата Стъпка 2: Създайте дума на голяма дъска и обяснете как да събирате точки. Обяснете как могат да се образуват нови думи: i) Добавяне на една или повече букви към дума или букви, които вече са на дъската ii) Поставете дума под прав ъгъл спрямо дума, която вече е на дъската. Новата дума трябва да използва една от буквите, които вече са на дъската, или трябва да добави буква към нея. Стъпка 3: Помолете играчите да намерят поне 10 думи заедно Стъпка 4: Обсъдете всяка дума и техните решения
Изисквания:	Игра Скрабъл с плочки с букви, които имат както брайлови, така и изпъкнали тактилни(осезаеми)букви за игра чрез докосване за слепи и хора с увредено зрение. За предпочитане е дъската да има големи квадрати с

	колчета във всеки ъгъл, така че плочките да стоят сигурно на място. С помощта на вградената стойка можете лесно да завъртите дъската с лице към вас на ваш ред. Може също да се конструира: https://www.instructables.com/Scrabble-for-blind-people/
--	--

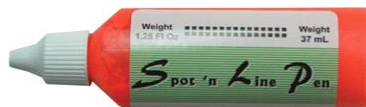
Заглавие на дейността:	Изработка на глинени фигури/бижута
Продължителност на дейността:	90 минути
Целева група:	7+ години, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Активно участие; креативност; занаяти и хобита.
Брой участници:	Няма ограничения
Педагогически цели:	Тази дейност подпомага креативността, подпомага динамиката, творческото и арт мислене, социалното включване.
Източникна вдъхновение:	Труд и техника
Стъпки за изпълнение:	Първото нещо, което трябва да направите, е да вземете глина както имaterialи за декориране. Стъпка 1: Еднаквоколичество глина ще бъде дадено на всеки участник. В тази дейност крайният резултат може да бъде много разнообразен и резултатът ще бъде различен за всеки участник. Стъпка 2: Посочете тема, която да се реализира. Например за представяне на добър спомен или място, което искат да отидат, или дейност, която искат да направят.
Изисквания:	Маси върху които участниците да творят. Глина и малко бои за боядисване на фигурите след това. Можем да използваме както глина, която трябва да се изпече във фурна, така и тази, която изсъхва сама за една нощ.

Заглавие на дейността:	Игри с карти с брайл
Продължителност на дейността:	15 – 20 минути
Целева група:	Младежи (10+), принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Групова работа, игрово обучение, критично и стратегическо мислене.
Брой участници:	4 до 6 играча
Педагогически цели:	Социално включване, възможност за участие, комуникационни умения
Източникна вдъхновение:	Вдъхновение дойде от Uno и други игри с карти
Стъпки за изпълнение:	Има много игри с карти, които могат да се използват. Като Snap, Гледай си работата, Война и т.н. Играчите могат също да предложат игра от тяхната страна, която може да е известна под друго име в друга държава. Кое то също е културен обмен. Стъпка 1: Изберете вида на картите и играта. Стъпка 2: Създайте символи с помощта на пистолет за лепило или пробийте различни дупки, за да адаптирате играта за хора със зрителни увреждания. Стъпка 3: Обяснете правилата на играта на играчите. Стъпка 4: Играйте играта.
Изисквания:	Ясно обяснение на правилата, изберете точната игра с карти и модифицирайте картите.

Заглавие на дейността:	Развален телефон със снимки
Продължителност на дейността:	15 – 20 минути
Целева група:	10-30 години, принадлежащи към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Групова работа, игрово обучение, опознавателни дейности, творчество.
Брой участници:	10
Педагогически цели:	Креативност, критично мислене, сътрудничество, дигитални умения, дигитална грамотност.
Източникна вдъхновение:	Уличната игра счупен телефон
Стъпки за изпълнение:	Играта се играе онлайн тук: https://garticphone.com/ Стъпка 1: Играта включва рисуване на екрана и опит за отгатване на заглавието на картината/филма, която другите участници са нарисували. След това заглавието се дава на друга група, която се опитва да нарисува картина въз основа на даденото заглавие. Стъпка 2: Повторете за всеки участник.
Изисквания:	Смартфон, таблет, лаптоп и интернет връзка.

Заглавие на дейността:	Escape room
Продължителност на дейността:	90 - 120 минути
Целева група:	Млади хора на възраст 14-30 години, принадлежащи към която и да е целева група в

	неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Групово изграждане, игрово обучение, работа в екип, рефлексия
Брой участници:	5
Педагогически цели:	• За увеличаване на социалното включване • Да развият чувство за принадлежност към група • Да развият умения за работа в екип • За подобряване на критичното мислене • За подобряване на уменията за решаване на проблеми и вземане на решения • Да повиши нивото на самочувствие • Да насърчава социално приобщаващи дейности сред младежи с увреждания • Да се повиши осведомеността относно хората с увреждания
Източникна вдъхновение:	Escape room
Стъпки за изпълнение:	Организиране на дейност за 5 лица с увреждания (зрителни и слухови увреждания, физически увреждания, NEETs) Стъпка 1: поставете 5 играча около масата, Обяснете им играта на карти briscola/brisca, която трябва да играят, и представете пъзелите, които получават за всяка завършена игра на карти (1 пъзел за всяка завършена игра на карти), кажете им, че трябва да свържат тези пъзели като последна задача. Briscola се играе с тесте от 40 карти Има 4 различни цвята, които можете да различите по 4 различни символа, които можете да докоснете с пръсти. Символите за социално включване на хората с увредено зрение са: - О за монета/каро - Х за мечове/ пика - I за Бастион/спатия □ за Корпе/купа

I X O □

Картите има йерархия на силата: асо, тройка, поп, дама, вале, седем, шест, пет, четири, две.

Точките се събират съответно в края на играта:

Асо 11 точки (номер 1)

Три 10 точки (номер 3)

Поп 4 точки (номер 12)

Дама 3 точки (номер 12)

Джак 2 точки (номер 11)

Всичко друго (7, 6, 5, 4, 2) 0 точки

Числата се обозначават с броя на точките, отбелязани с пастата.

Правилото е да се играе със символа, който е първи на масата, а най-силната карта печели всички останали.

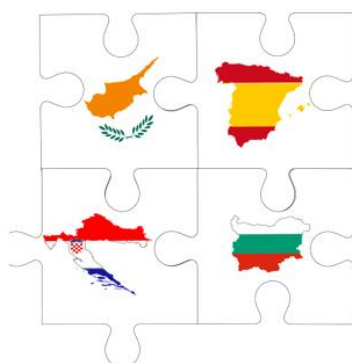
Победител е играчът, който има най-голям брой точки, когато изразходва всички карти.

Този печеливш играч получава една част от логото на пъзела.

Играчите играят 4 пъти, за да получат всички пъзели

Стъпка 2:

Представяне на дървени лого пъзели:

Ето 4-те пъзела, които представляват 4 страни партньори на нашия проект: България, Кипър, Испания и Хърватия. След всяка завършена игра с карти печелите 1 дървен пъзел и след всичките 4 игри вече имате всичките 4 пъзела.

Последната задача е да ги свържем правилно, така че да направят нашето лого.

На първият ред отляво е Кипър, а в дясно Испания. На вторият ред отляво е Хърватия, а отдясно България.

Можете да ги разпознаете по формите на страните или просто да ги поставите една до друга по формата на пъзела (използвайки издатини и дупки).

След като завършите 4 игри с карти и получите всички пъзели, трябва да ги свържете, за да направите лого.

Когато го направите правилно, последната ви задача е завършена и вие успешно завършихте игра с лого на Escape room.

Стъпка 2:

Сложете им превръзки на очите, така че да не виждат нищо и им обяснете, че трябва да използват сетивата за докосване.

Фасилитаторите казват: „Скъпи участници, сега сте със завързани очи, за да получите същите възможности за спечелване на това предизвикателство като вашите връстници с

	увредено зрение. Докато поставяте картата на масата, трябва да кажете на глас коя е картата, за да могат другите играчи да знаят какво да играят. Стъпка 3: Започнете с играта. Раздайте 8 карти на всеки играч Гледайте играта и коригирайте, ако някой направи грешка относно картата, която е поставил на масата. Модерирайте и контролирайте играчите, докато играят, за да сте сигурни, че го правят правилно. След всяка завършена игра дайте на победителя 1 произволна част от пъзела с логото. Когато свързват пъзелите, уверете се, че са го направили правилно. Обявете играта за успешно завършена, когато се уверите, че всичко е направено както трябва Стъпка 4: Можете да започнете кратка, приблизително 15 минути, дискусия за играта. Беше ли твърде трудно за играчите, как им хареса, беше ли забавно, чувстват ли се овластени, какво беше да си със завързани очи и т.н.?
Изисквания:	•3D брискола карти за всяка игра или просто използвайте силиконов пистолет или втвърдяваща паста, за да маркирате картите •Отпечатайте 3D дървени пъзели за логото на стаята за бягство или направете пъзелите от картон •Превръзки за очи за участниците

Заглавие на дейността:	Боулинг на открито
Продължителност на дейността:	50 - 60 минути
Целева група:	Млади хора на възраст 14-30 години,

	принадлежащи към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Изграждане на екип, екипна работа, игрово обучение, рефлексия
Брой участници:	2 до 6 или 5
Педагогически цели:	• Да стои на чист въздух • Да се забавляваш • За подобряване на двигателните умения • За подобряване на навигацията в пространството • Да развием състезателен дух • За повдигане на самочувствието • Да предостави възможности за социално приобщаващи образователни и спортни дейности за младежи • Да насърчава разнообразието сред младите хора
Източникна вдъхновение:	В Хърватия е широко разпространен във всички райони, от селските до градските райони
Стъпки за изпълнение:	Играе се един срещу един, двама срещу двама и може да се играе с 3 срещу 3. Но ние ще го модифицираме да се играе от 5 участника. Стъпка 1: Обяснете правилата на играта и представете на играчите игралното поле, топките и превръзки заочите. Запознайте играчите с полето и им обяснете колко е дълго и широко. „Уважаеми участници, това е поле за боулинг на открито, дълго е около 15 метра и широко 3 метра.

Тук имате 9 топки, които ще използвате в играта си. Една топка, най-малката, е цел, която трябва да се опитате да достигнете възможно най-близо, защото това е начинът, по който получавате точките.

Ще използваме пластмасови топките за деца, защото другите са много тежки и не искаме някой да пострада, защото не можете да гледате, докато играете.

Най-близката топка от 8 получава точка
Всеки играч хвърля 2 топки възможно най-близо до най-малката, но не по едно и също време, един по един, докато всички свършат

Разрешено е хвърлянето или хвърлянето на бюлетина.

За всяка топка, най-близка до най-малката, се получава точка и точките се събират точки, докато станат 12. Отборът, който първи получи 12 точки, е отборът победител.

Ще играете, докато един отбор спечели 3 игри.

След всяка игра всички играчи сменят страната на полето, играят в друга посока."

	Стъпка 2: Направете екипите. Разделете играчите на 2 отбора. Първият се състои от 2 играчи, а във втория отбор 3 играча ще се сменят всяка следваща игра. Разпределете превръзките на очите и обяснете: „Скъпи участници, сега сте със завързани очи, за да получите същите възможности за спечелване на това предизвикателство като вашите връстници с увредено зрение. За вашата игра ще използвате усещането за пространство и звуци.“ Стъпка 3: Стартирайте играта. Давайте им инструкции и им помагайте да навигират през полето, докато играят. Сега първият отбор започва и хвърля най-малката топка, наречена „bulin“ (булин) Дайте им информация колко близо са хвърлили топката и контролирайте играта. Напишете точки и дайте информация на играчите за точките, които са спечелили. Бъдете съдия и определете коя топка е най-близо до булина. Напомняйте на играчите да сменят страните на терена след всяка игра Обявете играта за край и отбора победител. Дискусия: След играта говорете с играчите и ги попитайте как успяват да играят, трудно ли е или смешно, успешна ли е екипната работа, споделете техните мисли и емоции и т.н.
Изисквания:	• Поле, в идеалния случай, ако е оградено, обикновено с дъски с височина 20 см, дължина 10 до 20 метра. • Кеглиот масивна дървесина подсилени и закрепени с пирони, пластмаса или метал. • Превръзка на очите, поле, пластмасови бюлетини.

Заглавие на дейността:	Пъзели с жици
Продължителност на дейността:	плаваща
Целева група:	Млади хора, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (слепи, със зрителни увреждания, с увреден слух, NEETs)
Методи:	Критично мислене, автономност, обучение, базирано на игри, рефлексия
Брой участници:	Един или повече, в случай че участниците могат да следят времето и да видят кой намира решението пръв
Педагогически цели:	• Да развият умения за решаване на проблеми • За подобряване на концентрацията и конфигурацията • За подпомагане на развитието на бързи рефлексии • За подобряване на пространственото мислене
Източникна вдъхновение:	Пъзел
Стъпки за изпълнение:	Телените пъзели са друга опция, изискваща от играчите да коригират, обръщат и плъзгат различни панели в дървени и телени форми, за да „отключат“ елементите. Организирайте дейност за хора в неравностойно положение (зрителни увреждания, физически увреждания, NEETs) • Дайте им жични пъзели (дървени или метални) • Обяснете, че се изисква играчите да регулират, обръщат и плъзгат различни панели в дървени и телени форми, за да „отключат“ предметите

	 Обсъдете процеса и стратегията за сглобяване и разплитане на тези пъзели
Изисквания:	Купете телени пъзели онлайн: • https://www.amazon.co.uk/s?k=wire+puzzles&crid=1EI7EWTMP730G&srefix=wire+puzzles%2Caps%2C122&ref=nb_sb_noss_1 • https://tr.aliexpress.com/wholesale?catId=0&initiative_id=SB_20220504011127&SearchText=wire+puzzles • https://www.ebay.com/sch/i.html?from=R40&trksid=p2380057.m570.l1313&nkw=wire+puzzles&sacat=0 • https://www.etsy.com/search?q=wire+puzzles+brain+teaser Пъзели с кабел (дървени или метални) - могат да бъдат ръчно изработени или закупени

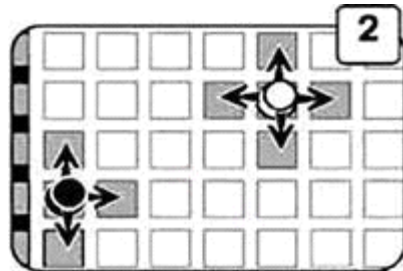
Заглавие на дейността:	Намерете своя път до края
Продължителност на дейността:	15 минути
Целева група:	Млади хора, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (слепи, със зрителни увреждания, с увреден слух, NEETs)
Методи:	Изграждане на екип, работа в екип, критично мислене, обучение, базирано на игри, рефлексия, автономност

Брой участници:	2 до 4
Педагогически цели:	• Да развие умения за решаване на проблеми и вземане на решения • За подобряване на концентрацията и конфигурацията • За подобряване на уменията за стратегическо мислене • За подобряване на груповата динамика между играчите и увеличаване на социалното взаимодействие
Източникна вдъхновение:	Настолна игра Quoridor(коридор)
Стъпки за изпълнение:	Организирайте дейността за 2 до 4 души с увреждания (зрителни увреждания, физически увреждания, NEETs) Настройте дъската за Quoridor, оградите и пешките. Обяснете, че целта на играта е първо да достигнете линията, противоположна на базовата линия. Всеки играч на свой ред избира да премести своята пионка или да постави една от своите огради. Когато му свършат оградите, играчът трябва да премести някоя пионка. Всеки играч на свой ред избира да премести своята пионка или да постави една от своите стени. Когато му свършат стени, играчът трябва да премести своята пионка. В началото дъската е празна. Изберете и поставете вашата пионка в центъра на първата линия от вашата страна на дъската, опонентът ви взема друга пионка и я поставя в центъра на първата линия от своята страна на дъската (тази, която е

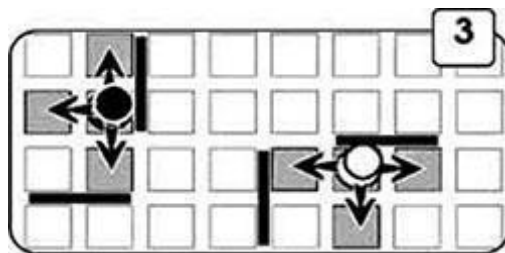
срещу вашата). След това вземете по 10 стени.

Ходове на пионката

Пешките се местят едно поле наведнъж, хоризонтално или вертикално, напред или назад, никога по диагонал.

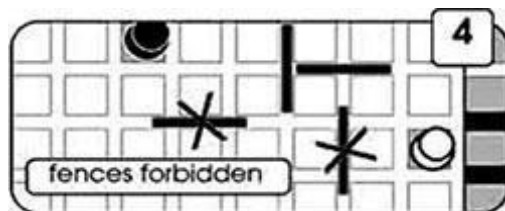

Пешките трябва да заобикалят оградите (фиг.3). Ако, докато се движите, се сблъскате с пионката на опонента си, можете да прескочите.

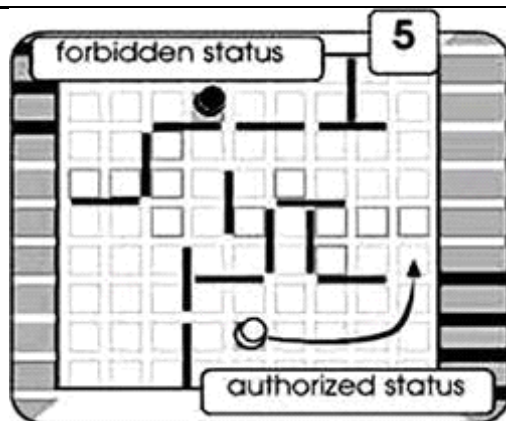

Позициониране на оградите

Оградите трябва да бъдат поставени между 2 комплекта от 2 квадрата (фиг.4).

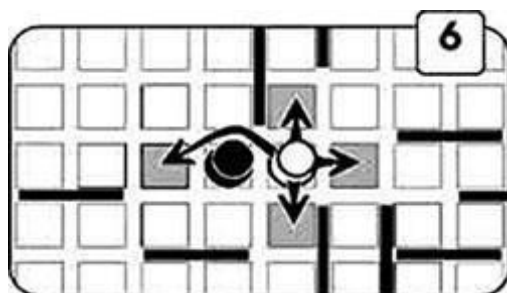

Поставяйки стени, вие принуждавате опонента си да се движи около тях и увеличавате броя на ходовете, които трябва да направи. Но бъдете внимателни, не ви е позволено да заключвате пионката на опонента си, тя винаги трябва да може да достигне целта си с поне едно поле (фиг.5).

Лице в лице

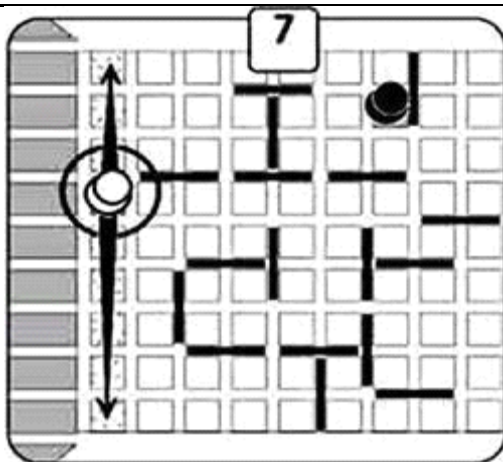
Когато две пешки се изправят една срещу друга на съседни полета, които не са разделени от стена, играчът, чийто ред е, може да прескочи пионката на опонента (и да се постави зад него), като по този начин напредва допълнително поле (фиг.6).

Ако зад споменатата пионка има стена, играчът може да постави своята пионка отляво или отдясно на другата пионка (фиг.8 и 9)

Край на играта

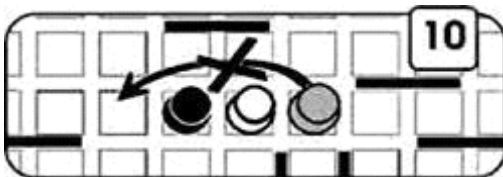
Първият играч, който достигне едно от 9-те полета срещу основната му линия, е победител (фиг. 7).

Правила за 4 играча

Когато играта започне, 4-те пешки се поставят в центъра на всяка от страните на дъската и на всеки играч се дават 5 стени.

Правилата са идентични с тези за двама играчи, но е забранено прескачането на повече от една пионка(фиг.10).

Изисквания:

- една дъска
- 20 стени
- 4 пионка
- Правилник
- Игра Quoridor (за предпочитане не мини версия)
- <https://www.youtube.com/watch?v=tCs5GikyGSU>
- <https://www.instructables.com/Make-a-Quoridor-Game/>

Име на дейността:	Горски животни
Продължителност на дейността:	30 - 60 минути
Целева група:	Млади хора на 14-20 години, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)

Методи:	Групова работа, рефлексия, игрово обучение, автономност
Брой участници:	10 до 15
Педагогически цели:	Да научат колко е важна работата в екип Да повиши нивото на самочувствие Заподобряване на двигателните умения и синхрона За насърчаване на личната автономия Да научи информация за различни животни
Стъпки за изпълнение	Стъпка 1: Фасилитаторът казва на групата, че тази дейност ще включва рисуване на лица и разказване на истории, както и ролеви игри. Фасилитаторът трябва да направи двойки за хора, които са слепи или хора с увреждания, за да нарисуват лицето си. Лицевите рисунки са: орел, заек, фея, елф, мечка, лисица, мишка. Всеки участник трябва да бъде един от тях. Участниците могат да изберат кое животно искат да бъдат или можете да използвате www.random.org, за да изберете героя за всеки участник. Инструкции за рисуване на лице са тук: https://www.canva.com/design/DAFA1w_CrSk/y26YEYGsfIeWDnMDNfP-yg/edit?utm_content=DAFA1w_CrSk&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton Стъпка 2 : Когато лицето на всеки е нарисувано, фасилитаторът обяснява, че ще започне да чете приказка за всеки един герой. Водещият моли участниците да слушат внимателно и когато чуят героя си, да извършат действията, необходими според приказката. Фасилитаторът започва приказката: „Имало едно време заек на име Лупита, но всички я наричали „Супер заек“. Добър ден, в гората се появи лошата лисица Черкан, която се разхождаше като шпионин, защото искаше да унищожи всичко и да убие елени и катерици. Те тичаха от едната страна на другата, обикаляйки 3 пъти и продължиха

да бягат, копаят дървета и продължават да бягат... включително супер заека!

Лупита нямаше да позволи на злодея да превземе гората, **затова си сложи пелерина, ръкавици и ботуши, среса ушите и мустаците си, размаха опашка** и отиде да се изправи срещу него.

В този момент тя осъзна, че не става въпрос само за лошата лисица Черкан, но и за орела Хорки.

И двамата искаха да унищожат гората. **Орелът лети над гората, а лисицата го последва и отиде под една пещера, над дънер и плува в реката.**

Зайчето, уплашено, но решително, реши да атакува: **тя започна със супер скок и ритане и завърши с бойни изкуства: три обиколки, седем отбора и смъртоносенписък**, за да ги избегне. За съжаление, орелът Jorqui с ноктите си я хвана и я отведе в тъмница. Тогава Супер Заек, като видя, че земята е мръсна, **направи огромна дупка и избяга.**

Когато пристигна в къщата си, извика приятелите си: Супер мишка, Супер фея и Супер мечка.

След като се събраха, всички отидоха да посетят елфа Строител, който живееше в най-високата точка на гората, **така че всички животни се спуснаха надолу и нагоре, надолу и нагоре, пет пъти повече.** Те поискаха гигантски робот на следващия ден.

Елфът им казал, че не може да го подготви за следващия ден, но зайчето знаело, че мармотът е толкова амбициозен, затова попитало: <<Ако ви платим повече, ще го направите ли? >>

Елфът каза: <<Разбира се! >>.

През нощта **елфът захърка , но се събуди и продължи да твори робота, но отново заспа и се събуди, за да продължи да майстори робота, протегна всяка част от тялото си, обиколи гората два пъти и продължи.**

	На следващия ден всички отидоха да видят работата. Всички задвижваха различна част от тялото: Супер Мишка лявата ръка и удари главата си и отново, и отново. Супер Мечката дясната ръка и той докосна корема си, докато си мислеше за храна, Супер Феята двата крака и ходеше клатушкайки се... И последното, но не на последно място, Супер Заека, главата на работа, който изстрелваше лазери докато се смееше със зъл смях. Всички, изправени пред лошия Черкан и орела Хорки, започнаха да ги преследват през гората, те се качиха нагоре и надолу, нагоре и надолу, изкачиха се над дънера, под пещерата, плуваха в реката, танцуваха малко „La Macarena“, продължиха да се бият и след това те обиколиха гората два пъти и направиха десет отряда, побеждавайки ги и възвръщайки сигората. И така, те ги изпратиха в тъмницата и така, веднъж затворени, всички започнаха да танцуват от щастие, всички заедно, от една страна до друга, празнувайки тази велика победа. Всеки участник е един от героите в приказката и трябва да играе своята роля, докато водещият чете.
Адаптации	• Ако са незрящи, инструктор или партньор може да им помогне да нарисуват лицето си и да изпълнят действието. Ако са глухи, можем да донесем нарисувани животни, или да им покажем с жестове кои са животните. • Ако имат инвалидна количка, те могат да изпълняват ролята, подпомагани от друг фасилитатор или партньор.
Изисквания:	Рисуване на лице, премахване на грим, ако има участници с увреден слух трябва да се включи жестомимичен преводач

Име на дейността:	Паелята
Продължителност на дейността:	15 минути

Целева група:	Млади хора 14-30, които принадлежат към която и да е целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Групова работа, игрово обучение, опознавателни дейности
Брой участници:	10 до 12
Педагогически цели:	Да научат колко е важна груповата работа Да повиши нивото на самочувствие За насърчаване на личната автономия За да научите за рецепта и някои хранителни продукти Да развият чувство за принадлежност към група Да развият състезателен дух
Стъпки за изпълнение	Първо: всички заедно образуват кръг, повечето са разделени, но се допират с ръце. Второ: Фасилитаторът дава съставки; една и съща съставка ще бъде дадена на трима души подред. Те се движат заедно и вървят ръка за ръка. Трето: Фасилитаторът в средата казва съставка и групата с този елемент трябва да заеме средата. Фасилитаторът отива на празното място. Четвърто: фасилитаторът казва отново съставка и всички хора с този елемент трябва да сменят местата. Когато фасилитаторът каже паеля, всички трябва да сменят местата си.
Адаптации	•Ако има глухи хора, можем да дадем карти със съставки и вместо да ги назовава, водещият просто трябва да постави рисунката. •Също така, може да има жестомимичен преводач за глухи хора.
Изисквания:	Картони с рисунки на съставките на паелята https://www.canva.com/design/DAFA1xsLkaU/bSmeeAS C5m0R9-IB3YPQcg/edit , ако предпочитате да го нарисувате, съставките са: шафран, зелен фасул, ориз, пиле, вода, сол, олио, сладък червен пипер, розмарин, чесън, артишок, морски дарове и чушки

Заглавие на дейността:	В зоопарка
Продължителност на дейността:	20 минути
Целева група:	5-20 години, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Работа по двойки, взаимна ефективност, самостоятелност, игрово обучение
Брой участници:	10
Педагогически цели:	Креативност, работа в екип, за подобряване на меките умения и динамика
Източникна вдъхновение:	Играта Кой съм аз
Стъпки за изпълнение:	Всеки ще получи лепяща бележка (залепете я), която ще бъде поставена на челото му. На бележката ще бъде изписано името на животно. За хора със зрителни увреждания трябва да напишем животното на брайл или просто да прошепнем животното в ухото им. Хората работят по двойки (групи от двама), един срещу друг. Всеки чете бележката на човека срещу него и се опитва да имитира животното, написано там. След като човекът познае животното, те си разменят ролите и другият човек имитира животното, изписано на челото на другия човек.
Изисквания:	Хартии, маркери, перфоратор за хартия

Заглавие на дейността:	Игра Balloon Pop
Продължителност на дейността:	15 - 20 минути
Целева група:	Деца на възраст 5-15 години, принадлежащи към всяка целева група в неравностойно положение (зрителни увреждания, увреждания на слуха, NEETS, физически увреждания и др.)
Методи:	Изгражданена колектив, екипна работа, игрово обучение, рефлексия
Брой	5.10.2022 г.

участници:	
Педагогически цели:	Да научим децата да работят заедно в екип. Динамика, движение, състезателен дух, забавление заедно.
Източникна вдъхновение:	Волейбол
Стъпки за изпълнение:	Започнете, като накарате децата да застанат в кръг, като се държат за ръце. Възрастен пуска балона в кръга. След това децата удрят балона с колене, рамене, глави, лакти, гърди и т.н. Те не могат да използват краката си и трябва да продължат да се държат за ръце. Целта е децата да работят съвместно, като се движат заедно, държейки се за ръце, и да предпазят балона от удар в земята. За да включим незрящи хора, можем да покрием очите на останалите участници с превръзки на очите.
Изисквания:	детска площадка (отворено пространство), топка/балон, превръзки за очи

БИБЛИОГРАФИЯ

EUROPE 2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth /* COM/2010/2020 final */ (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52010DC2020&from=en>)

Opinion of the European Economic and Social Committee on 'Young persons with disabilities: employment, inclusion and participation in society' (exploratory opinion) (2012/C 181/02) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012AE0826&from=ES>)

Roggero, P., Tarricone, R., Nicoli, M., & Mangiaterra, V. (2005). Employment & Youth with Disabilities: Sharing Knowledge and Practices. Washington, D.C.: World

Groce, N.E. (2003). HIV/AIDS and people with disability. The Lancet, 361(9367), 1401-1402.

Burton Blatt Institute, UN's factsheet on Youth With Disabilities, 2010

Report on persons with disabilities in the Republic of Croatia, Croatian Institute of Public Health, May 2019 (https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2019/05/Osobe_s_invaliditetom_2019.pdf)

State Database of Persons with Disabilities in Spain (2019)

Katerinna Mavrou & Anastasia Liasidou, European Semester 2017/2018 country fiche on disability, The Academic Network of European Disability experts (ANED), 2017/2018

Republic of Cyprus. (2015). National Strategy and Action Plan to Combat Sexual Abuse and Exploitation of Children and Child Pornography.

Cyprus Ministry of Health. (2016). National Strategy for Children Right in Health 2017-2025 <https://bit.ly/3fTEnyU>

Cyprus Ministry of Health. (2017). Strategy for sexual and reproductive health and rights of youth in Cyprus 2018-2025 <https://bit.ly/3rJ60zZ>

Republic of Cyprus. (2013). National Strategy for Lifelong Learning 2014-2020 <https://bit.ly/358bP2i>

Bulgarian Ministry of employment and social politics; Agency of disabled people

<https://ahu.mlsp.government.bg/home/>

<https://www.udrugaslijepih.hr/>
<https://www.citizensinpower.org/>
<https://www.facebook.com/associationwalktogether>
<http://www.aeuropa2020.com/>
<https://www.soih.hr/>
<http://czrs.hr/centar-za-rehabilitaciju-silver/>
www.zamisli.hr
<https://up2date.hr/>
<https://www.algebra.hr/>
www.in-portal.hr/in-portal-news/sport/333/-huprt-hrvatska-udruga-za-promicanje-i-razvoj-tiflotehnike-
<https://www.plataformaong.org/>
<https://www.once.es/>
<https://www.autismoandalucia.org/>
<https://www.disgenil.es/>
<https://ahu.mlsp.government.bg/home/>
https://saveti.government.bg/web/cc_11/1
<http://foryoubg.org/en/welcome/>
<https://bg.pqfbulgaria.org/>
<https://onek.org.cy/en/>
<https://www.facebook.com/Pancyprian-Organization-of-people-with-Disabilities-Limassol-774536986211337/>
<http://www.kysoa.org.cy/kysoa/page.php?pageID=3>
<http://www.pot.org.cy/index.php/en/about-the-pot>
<https://www.naac.org.cy/>
<https://cyc.org.cy/>
<https://www.cyrefugeecouncil.org/>
<https://mihub.eu/en/>
<https://up2date.hr/mek/>
<http://www.uuosso.hr/default.aspx?id=1180>
<http://savez-slijepih.hr/project/zavrzeni/2021-2/eu-korak-koji-nedostaje/>
<https://www.rijeka.hr/gradska-uprava/eu-projekti/aktualni-projekti/tech-library/>
<https://www.unipu.hr/en/international-cooperation/projects/3dandvrforvet>
<http://www.aeuropa2020.com/solidarios-sin-fronteras-2021>
<https://www.facebook.com/AJ-Mesa-Local-de-la-Juventud-de-Puente-Genil-902029276662374/>
<https://www.youtube.com/watch?v=M17LnB-9WnY>
<https://www.disgenil.es/services-day/>
<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-project-details/#project/2015-2-ES02-KA347-006624>
<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-project-details/#project/2015-1-ES01-KA204-015532>

<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplu-project-details/#project/2017-2-ES02-KA205-009942>
<https://cesie.org/media/Match-manual-BG.pdf>
<https://www.rapiv.org/bg/product/29-proekt-atu-2019-1-bg01-ka203-062530-dostyp-do-universiteti-za-hora-s-uvrejdaniya-/>
https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/cyprus-building-structures-intercultural-integration_en#:~:text=The%20%22Building%20structures%20for%20intercultural,around%20five%20cities%20in%20Cyprus.
<https://www.dreamm-project.eu/project/#:~:text=Develop%20and%20Realise%20Empowering%20Actions%20for%20Mentoring%20Migrants.&text=DREAMM's%20aim%20is%20it%20to,Country%20Nationals%20and%20local%20communities.>
<https://code4sp.eu/>
<https://www.e-designproject.eu/>
<http://www.vmstem.eu/>
<https://poemeproject.eu/>
<https://tourfriend.eu/>
<https://bibliodos.eu/>
<https://periegesis.eu/>
<https://www.think2perform.com/our-approach/values/new>
<https://www.audacityteam.org/>
<https://www.instructables.com/Scrabble-for-blind-people/>
<https://garticphone.com/>
<https://www.youtube.com/watch?v=tCs5GikyGSU>
<https://www.instructables.com/Make-a-Quoridor-Game/>
www.random.org
https://www.canva.com/design/DAFA1w_CrSk/y26YEGsfIeWDnMDNfP-yg/edit?utm_content=DAFA1w_CrSk&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

**Съфинансирано от
Европейския съюз**

ози проект е частично финансиран от Европейската комисия с референтен номер: 2021-1-HR01-
KA210-YOU-000033834

Информацията и гледните точки, споделени в този документ, са тези на авторите и като такива не отразяват непременно официалното мнение на Европейската комисия. Нито институциите на Европейската комисия нито хора, действащи от нейно лице, са отговорни за начините на използването на информацията, съдържаща се в този документ. Благодарим предварително.

